

Vinařský věstník

3

2022

Obsah:

Z domova	2
Nebezpečné a falšované potraviny – víno (březen 2022)	7
Ze zahraničí	8

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Ministr Nekula po jednání resortního krizového štábu: Produkce potravin je v ČR zajištěná, omezení vývozu z Ukrajiny na nás nemá přímý dopad

Tisková zpráva, 8. březen 2022 – České zemědělství a potravinářství není ohrožené přímými dopady válečného konfliktu na Ukrajině, zásobování potravinami je plynulé a nehrozí jejich nedostatek. Připraveny jsou i jarní práce v zemědělství. Problémem jsou však rostoucí ceny energií, hnojiv a dalších vstupů, které se mohou promítnout do cen potravin. Stejně tak rostou ceny některých zemědělských komodit na celoevropském trhu. Tato a další témata řešil dnes večer krizový štáb Ministerstva zemědělství (MZe).

„Chci zejména v těchto dnech ocenit každodenní práci našich zemědělců a potravinářů. Díky nim nemusíme mít obavy z nedostatku potravin. Například většina mlýnů má dostatečné zásoby obilovin až do další sklizně, navíc jsme dlouhodobě u obilovin soběstační. Základní problémy nejsou ani s dovozem ostatního zboží a potravin. Přestože Ukrajina vývoz některých zemědělských komodit omezila či zakázala, z pohledu České republiky jde o minimální podíl na dovozu,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Pokud jde o zemědělskou prvovýrobu, jsou nyní největším problémem rostoucí ceny energií, které se promítají například i do cen hnojiv. Dle aktuálních údajů, které má MZe k dispozici, mají hnojiva alespoň na část sezony zajištěny zhruba tři čtvrtiny zemědělců. Nemělo by to tedy ovlivnit jarní práce. Aktuálně se však některé firmy potýkají s nedostatkem pracovníků. To MZe řeší i ve spolupráci s ostatními resorty.

Potravinářská výroba se mimo rostoucí ceny energií vyrovnává také s rostoucími cenami zemědělských komodit. Přestože omezení vývozu z Ukrajiny nedopadá na ČR přímo, ovlivňuje ceny

na světových burzách s komoditami, na rekordní úrovni je cena potravinářské pšenice (až 9 000 Kč/t) nebo řepky (až 19 000 Kč/t). Kromě potravinářství mají rostoucí ceny obilovin dopad také na živočišnou výrobu, zejména na růst cen krmných směsí pro sektor prasat a drůbeže. Tématu rostoucích cen energií se bude věnovat vláda. Na vládní úrovni bude chtít ministr Nekula otevřít také otázku úpravy zásob ve skladech Státních hmotných rezerv.

„Pokud jde o osevní plochy, meziročně u nás vzrostly plochy obilovin zhruba o deset procent. Případné navýšení ploch přichází v tuto chvíli v úvahu u jarního výsevu, například u jarní pšenice, slunečnice nebo sóji. Naopak s ohledem na sankce uvalené na Rusko očekáváme snížení osevních ploch máku, protože zhruba třicet procent naší produkce vyvážíme právě do Ruska,“ uvedl ministr Nekula.

Vzhledem k jednotnému evropskému trhu bude MZe dopady války na Ukrajině řešit také na jednání Rady ministrů zemědělství. Evropská unie (EU) je jako celek v produkci obilovin soběstačná. „Budeme se bavit o možnostech využití neprodukcí ploch pro pěstování například bílkovinných plodin a o dalších možnostech potravinového zabezpečení. V některých evropských zemích se objevují i úvahy o možném omezení vývozu. To vše jsou témata, která je nutné řešit na celoevropské úrovni,“ řekl ministr Nekula.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Vláda je směrem k zemědělcům a potravinářům nesmyslně pasivní, což poškozují všechny spotřebitele

Tisková zpráva 10. 3. 2022 – Agrární komora České republiky, Zemědělský svaz České republiky a Potravinářská

komora České republiky cítí znepokojení se současnou kritickou situací v zemědělské prvovýrobě a liknavou až kontraproduktivní reakcí vlády České republiky, což může mít dopady nejen na přežití zemědělců a zpracovatelů, ale také na faktickou a cenovou dostupnost potravin pro obyvatele.

Současnou situaci prezident Agrární komory ČR Jan Doležal shrnuje následovně: „Zemědělská prvovýroba čelí extrémně složité situaci. V krizi se nenachází pouze dlouhodobě nerentabilní živočišná výroba, ale velký problém může čekat také výrobu rostlinnou. Dramaticky a v řádech vyšších desítek až stovek procent, roste cena zemědělských vstupů, jako jsou energie, pohonné hmoty, krmiva či minerální hnojiva. S ohledem na další eskalaci konfliktu na Ukrajině může bez rychlé reakce vlády dojít až k faktické nedostupnosti těchto základních prostředků.“ K tomuto stavu navíc dochází v době, kdy s ohledem na bezpečnostní situaci z evropského a světového trhu komoditních trhů s pšenicí, kukuřicí, slunečnicí či sójou pro marketingový rok 2022/2023 vypadla Ukrajina, která je jeden z největších evropských i světových producentů.

Celá Evropa se momentálně potýká s obrovským nárůstem poptávky po tenčících se skladových zásobách. I když je Česká republika, co se týče obilovin soběstačná, na otevřeném evropském trhu nemusí dosavadní soběstačnost v obilovinách v současné nepřehledné situaci nic znamenat. Cena se tvoří na světových trzích a určuje ji globální poptávka a nabídka. To platí i o řepce a dalších rostlinných komoditách. Jejich ceny však budou dále zvyšovat vysoké ceny pohonných hmot, energií a hnojiv. Problémem může být i začínající sucho na začátku vegetačního období u nás i v EU.

Ohlášené ukončení přimíchávání biosložky do motorové nafty nelze v kontextu výše uvedeného chápat jinak než ▶

jako pouhý politický marketing. „Zrušení přimíchávání biosložky do paliv je špatný krok, který se v cenách paliv nijak neprojeví. A zřejmě se neprojeví ani v osevnicích postupech zemědělců. Jednak se naprostá většina řepky využívá na výrobu potravin, jednak je už dávno v zemi. Pokud se vypěstovaná řepka nezpracuje u nás na biosložku, velice snadno se vyveze na zahraniční trhy, kde je po ní velká poptávka. Nad poznámkou k vyššímu pěstování obilí je nutné se pousmát. Již nyní obiloviny tvoří kolem 60 % osevnicích postupů. Pokud by měly nahradit řepku použitou na výrobu FAME (fatty acid methyl ester), narostl by tento podíl o dalších šest procent. Je zvláštní, že vláda chce pomoci řešit vysoké ceny paliv v důsledku prudkého růstu cen ropy a defacto zvyšuje závislost na tomto zdroji energie a zvyšuje závislost na ruské ropě,“ upřesňuje Martin Pýcha, předseda Zemědělského svazu ČR.

Pokud vláda skutečně usiluje o zvýšení potravinové bezpečnosti České republiky, mělo by dojít k okamžité revizi či anulaci Zelené dohody pro Evropu a k oddálení implementace reformy Společné zemědělské politiky. Obě politiky totiž směřují k omezení zemědělské produkce a dalšímu snížení faktické i cenové dostupnosti potravin pro obyvatele. Na což zemědělské profesní organizace již opakovaně upozornily. Dlouhodobě by se měla zaměřit na snižování závislosti na dovozech strategických surovin, takže vyšší podpora produkce potravin, vyšší podpora obnovitelných zdrojů, včetně těch ze zemědělství.

Prezidentka Potravinářské komory ČR Dana Večeřová v této věci říká: „Navrhovaná opatření příliš potravinářům a zpracovatelům nepomohou. Z našeho pohledu by potravinářskému sektoru výrazně pomohlo zastropování cen plynu a energií, odpuštění zelených bonusů, tedy plateb na obnovitelné zdroje energie a v neposlední řadě také snížení spotřební daně na pohonné hmoty. Vzhledem k tomu, že náklady na potravinářské výrobky se oproti loňskému roku zvedly až o 60 %. Tyto extrémně zvýšené náklady ale nelze promítnout do koncových cen pro spotřebitele, protože by to znamenalo enormní zdražení potravin. Proto je potřeba rychle přijmout opatření k zastavení nárůstu cen plynu, elektřiny i PHM, protože pro mnohé firmy je již tato situace neudržitelná a obávají se ukončení výroby.“

AGRÁRNÍ KOMORA ČR, ZEMĚDĚLSKÝ SVAZ ČR, POTRAVINÁŘSKÁ KOMORA ČR

Ministr Nekula: Zajistit spotřebitelům přístup ke zdravým a bezpečným potravinám je pro mě zásadní

Tisková zpráva, 16. březen 2022 – Dlouhodobě zajistit vysokou úroveň bezpečnosti potravin a dostupnost zdravých potravin pro všechny spotřebitele je cílem Akčního plánu realizace Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2030 (Akční plán), který dnes schválila vláda. Akční plán vznikl ve spolupráci Ministerstva zemědělství a Ministerstva zdravotnictví. Definuje 83 opatření, která mají do roku 2030 přispět k posílení bezpečnosti potravin a oblasti výživy v České republice.

„Správná výživa je zásadní pro zdravotní stav obyvatel a velmi úzce se dotýká zemědělské produkce a výroby potravin. Je důležité, aby spotřebitelé měli přístup ke zdravým a bezpečným potravinám. V této souvislosti je na místě poděkovat všem zemědělcům a potravinářům, že i v době pandemie se jim dařilo poskytovat bezpečné a kvalitní potraviny. Ujišťuji, že i za současného válečného konfliktu na Ukrajině je pro mě bezpečnost potravin prioritou číslo jedna,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL).

Akční plán stanovuje konkrétní opatření k naplnění Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2030 (Strategie), kterou schválila vláda ČR v březnu 2021. Ta má dva základní strategické cíle. Prvním cílem je umožnění výroby a uvádění pouze bezpečných potravin na trh, poskytování ověřených informací o bezpečnosti a kvalitě potravin, a tím posílení ochrany spotřebitelů, jejich zájmů a důvěry v systém. Akční plán proto definuje řadu preventivních opatření, která zajistí, aby potraviny na trhu nepředstavovaly zdravotní riziko, aby měl spotřebitel při výběru potravin možnost volby a dostatek informací, aby docházelo k podpoře zdraví populace, zdravotní osvětě a prevenci nemocí.

Druhým strategickým cílem je zaměření na správnou výživu podporující zdraví populace a vybraných rizikových skupin obyvatelstva. Opatření Akčního plánu proto podporují vytvoření prostředí pro zdravou výživu, např. při stravování ve školách, zdůrazňují výživu nastávajících a kojících matek, výživu v průběhu stáru a s tím související podporu zdravé výživy např. formou vzdělávání a po-

radenství či dohledu, monitorování a hodnocení.

„Zdravá strava funguje jako efektivní prevence řady vážných onemocnění a zvyšuje nejen kvalitu života, ale i jeho délku. To nejmenší, co může stát pro občany v tomto směru udělat, je podpořit dostupnost těchto potravin, ale také zvýšit informovanost o zdravé výživě a rizicích té nezdravé,“ doplnil ministr zdravotnictví Vlastimil Válek (TOP 09).

Opatření Strategie navazují na priority předchozích strategických dokumentů a vycházejí z doporučení odborníků národních i mezinárodních organizací. Akční plán vznikl v úzké spolupráci mezi ministerstvy zemědělství a zdravotnictví spolu s dalšími odborníky, kteří se na zajištění bezpečnosti potravin a oblasti výživy v České republice podílejí. S ohledem na aktuální ekonomickou situaci byla opatření navržena tak, aby nevytvářela další tlak na státní rozpočet.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

V letošním roce byl zaznamenán nižší zájem o novou výsadbu vinic

11. 3. 2022 – Tisková zpráva – Pro novou výsadbu révy vinné bylo v roce 2022 vyčleněno 178,4 hektarů. Na základě obdržených žádostí povolí Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) osázet 81,2 hektarů. Oproti loňskému roku byl zvýšen zájem o výsadbu v mikulovské a mělnické vinařské podoblasti. Kvóta však nebyla vyčerpána.

ÚKZÚZ obdržel v zákonném termínu 28. 2. 2022 žádosti od 116 pěstitelů na celkovou výměru 81,2 ha. Stejně jako v roce předchozím, budou všichni plně uspokojeni. Osázovat se budou mocí plochy jak ve viničních tratích, tak i mimo ně.

Stále převažují žadatelé z vinařské oblasti Morava 85,4 %, z toho 33,9 % ze slovácké a 27,2 % velkopavlovické podoblasti, 22,7 % z mikulovské a 1,2 % ze znojemske vinařské podoblasti.

Na vinařskou oblast Čechy připadá 14,6 % ze všech došlých žádostí, z toho 5,3 % z mělnické a 1,4 % z litoměřické podoblasti.

Z vyčleněné plochy 178,4 hektarů pro novou výsadbu révy vinné zůstalo nevyčerpáno 97,2 hektarů.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ ÚKZÚZ ▶

PGRLF otevřel 14. kolo programu Investiční úvěry Zemědělec

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. vyhlašuje nové kolo programu Investiční úvěry Zemědělec. 14. kolo programu bude spuštěno ve středu 16. března 2022 v 9:00 hodin. „Programy Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu patří k významným nástrojům, kterými podporujeme naše zemědělce. Pořízení investičního majetku v souvislosti se zemědělskou prvovýrobou je pro malé a středně velké podniky finančně náročné, proto podpora směřuje právě k nim. Pomáháme tím zlepšit výkonnost a celkovou kondici českého zemědělství,“ řekl ministr zemědělství, Zdeněk Nekula.

PGRLF, BARBORA ŠENFELDOVÁ, 24. 2. 2022

Potravinářská komora ČR vyzývá vládu k urychlenému řešení situace na trhu s energiemi

Tisková zpráva 7. 3. 2022 Situace v potravinářské výrobě je kritická. Zvýšení cen energií a pohonných hmot zvyšuje náklady firem nad únosnou mez. Potravinářské podniky nejsou schopné zvládat enormní zvyšování nákladů, které ale zatím nikde nekončí. Některé podniky jsou na pokraji krachu, pokud to půjde takhle dál, nebude na výplaty, upozorňují majitelé malých a středních firem. Dle vyjádření zástupců konzervářského průmyslu bude meziroční nárůst přímých výrobních nákladů činit více jak 61 %.

Potravinářská komora České republiky vyzývá vládu premiéra Fialy k urychlenému řešení energetické krize. Navrhujeme snížení DPH na pohonné hmoty, plyn a energii, eventuálně zastropování cen energií jak pro firmy, tak i pro domácnosti, či omezení vývozu energie. Současné zvyšování cen energií a pohonných hmot postihuje celý potravinářský průmysl, náklady na plyn se oproti loňskému roku zvedly až o 1000 %, elektrické energie pak o 300 %. Navíc současné skokové zdražování pohonných hmot rovněž zvyšuje náklady na distribuci potravin a tyto náklady prakticky není možné promítnout do cen potravin takovým způsobem, aby nedošlo k jejich okamžitému enormnímu zdražení.

Jde také o plán, jak bude fungovat náš průmysl při eventuálních omeze-

ných dodávkách plynu a ostatní energie, jaké budou priority pro zásobování obyvatelstva z hlediska potravin, kdy by potravinářský průmysl měl být zařazen do přednostních kategorií pro dodávky, aby nebylo ohroženo právě zásobování obyvatelstva potravinami. Už v době pandemie covidu čeští potravináři a zemědělci jasně dokázali, že jsou připraveni a schopni vyrábět a dodávat za ztížených podmínek. Eventuální výpadky dodávek energií by se jednoznačně týkaly celé Evropy, takže bude obtížné dovézt potraviny ze zahraničí a když, tak rovněž za enormní ceny. Proto potřebujeme ze strany vlády záruky, že nás nikdo „nehodí přes palubu“ při další krizi.

Potravináři v současné době pomáhají při zmírnění dopadů válečného konfliktu na Ukrajině dodávkami potravin, finančními sbírkami, ubytováním i dopravou příbuzných ukrajinských zaměstnanců apod. Teď ale potřebují pomoci sami potravináři.

„Plně podporujeme naši vládu v čele s premiérem Petrem Fialou, která ve spolupráci s ostatními zeměmi demokratického světa organizuje pomoc zasažené Ukrajině“, uvedla Dana Večeřová, prezidentka Potravinářské komory České republiky. „Nicméně nyní je třeba pomoci i našim výrobcům“, dodala Večeřová.

POTRAVINÁŘSKÁ KOMORA ČR, TISKOVÁ MLUVČÍ HELENA KAVANOVÁ, KAVANOVA@FOODNET.CZ, TEL. 737 287 024

Evropě to osladíme: jak místo benzínu jezdit na cukrovku

Mladá fronta DNES – Rubrika: Hovory z lán(ů) – Green Deal, jak politici rádi říkají, není jen ohrožení, ale i příležitost. Třeba příležitost přehodnotit roli zemědělství v Evropě. Z biosena se totiž nejen nenajíme a ani auta na něj (zatím) nejezdí. Zemědělství by se totiž nemělo hnát jen za jakousi bájnou uhlíkovou neutralitou v podání současného Green Dealu, ale hlavně by mělo uživit za přijatelné ceny obyvatele.

Zapomínat by se nemělo ani na jeho energetický potenciál. Nejen vlivem ukrajinské krize rostou ceny pohonných hmot a energií raketovým tempem. V energiích jsme totiž nesoběstační, stejně jako brzy budeme i v potravinách, pokud Green Deal bude platit tak, jak si Evropa představuje. To má v dnešních dnech samozřejmě i svůj bezpečnostní

rozměr. Fosilní paliva se přitom do Evropy dovážejí převážně ze zemí, které jsou buď politicky nestabilní, nebo vůči západním zemím otevřeně nepřátelské.

Jak je nahradit? Minimálně v dopravě to bez větších problémů mohou být biopaliva z polních plodin. Chápu, že žlutě kvetoucí řepka má špatný politický profil, ale třeba takový bioetanol z cukrové řepy byl minulý týden slavnostně představen na agrosalonu v Paříži jako „zelená“ alternativa benzínu. V dnešní době stačí instalace „konverzního boxu“ a tankujete za 1 euro za litr – a ještě si díky oktanovému číslu 106 při přibližně stejné spotřebě jako u benzínu užijete dynamičtější jízdu.

Z hektaru cukrovky lze přitom vyprodukovat cca 8 000 litrů bioetanolu. Nyní se u nás pěstuje asi 60 tisíc hektarů cukrové řepy. Ještě před vstupem do EU to bylo téměř 80 tisíc hektarů. Pokud bychom se vrátili na původní plochy, bylo by to jen tímto navýšením dalších 160 milionů litrů bioetanolu, který by mohl nahradit alespoň část z cca 2 miliard litrů automobilového benzínu, který se v ČR ročně spotřebuje.

Navíc, když už si budeme hrát na uhlíkovou bilanci, je dokázáno, že hektar cukrové řepy umí navázat až 21 tun CO₂ a vyrobit 14 tun kyslíku. Z řepy se přitom dá vyrobit jak cukr pro naši spotřebu, tak právě bioetanol. Bioetanol se dá vyprodukovat i z dalších polních plodin, které obsahují cukry či škroby. Základem je ale tyto plodiny pěstovat, a ne v duchu zelené filozofie pole povinně zatravňovat nebo zalesňovat.

Green Deal nám tak skutečně dává příležitost. Příležitost vzpomínat, jaké to bylo, když jsme si za normální ceny mohli koupit bochník chleba nebo natančovat benzin.

AUTOR: JAN DOLEŽAL, PREZIDENT AGRÁRNÍ KOMORY ČR, WWW.AKCR.CZ, 14. 3. 2022

Plzeňský Prazdroj zdraží od 1. dubna všechna čepovaná piva o korunu na půllitru

Plzeň 1. března (ČTK) – Plzeňský Prazdroj, největší český pivovar, zdraží od dubna půllitr čepovaného piva o jednu korunu. Půjde o všechny značky, tedy Pilsner Urquell, Radegast, Gambrinus, Velkopopovický Kozel a Birell v sudech a tancích. Ceny lahvového a plechovkového piva se nezmění. ČTK informaci získala od hostinských a obchodních ře- ▶

těžců a potvrdil ji mluvčí Prazdroje Zdeněk Kovář. Podle něj jsou důvodem zdražení piva rostoucí náklady na energie, obaly a suroviny v posledních měsících.

Kvůli rapidnímu růstu vstupních nákladů už od ledna zdražily pivovary Staropramen a Budvar, společnost Heineken to zatím neplánuje. Prazdroj naposledy zvyšoval cenu většiny produktů loni v říjnu v průměru o tři procenta, poprvé po třech letech zdražil čepovaná piva.

Půllitr prémiového piva Pilsner Urquell, "plzeňská dvanáctka", se teď v plzeňských restauracích prodává za 42 až 61 Kč. Ve velkoobchodu s nápoji, například v Prodejně piva Plzeň – Vodrážka a Vodrážka, vyjde na 27,40 Kč, pokud si zákazník koupí klasický padesátilitrový sud. S menším objemem sudového obalu se cena půllitru zvyšuje.

Společnost Heineken, pod kterou patří například pivovary Starobrno, Krušovice nebo Zlatopramen, v současnosti zdražování neplánuje. "Budeme ceny vstupů nadále sledovat a případně je zohledníme v naší strategii," sdělila ČTK mluvčí společnosti Dita Vašíčková.

ČTK, VÁCLAV PROKŠ (KRÁČENO)

Potravinářská inspekce byla v lednu 2022 nucena uzavřít pro nepřijatelnou hygienu 21 provozoven, nejvíce za posledních 5 let

3. březen 2022 – Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) důrazně apeluje na provozovatele, aby nepodceňovali průběžnou údržbu provozoven a dodržování hygienických předpisů. Výsledky kontrol SZPI za leden 2022 ukazují, že inspektoři byli nuceni na místě uzavřít celkem 21 provozoven právě pro závažná porušení hygienických předpisů. Jedná se o nejvyšší počet uzavřených provozoven v daný měsíc za posledních 5 let. Ve stejném období roku 2021 inspektoři uzavřeli 6 provozoven, v lednu r. 2020 šlo o 15 provozoven, předchozí rok 2019 o 10 provozoven a v lednu 2018 o 13 provozoven.

Aktuální zjištění se týkají širokého spektra provozů – restaurací, pivnic, cukráren, rychlého občerstvení, prodejen velkých obchodních řetězců, samostatných maloobchodních prodejen, výroby potravin apod. Zákaz užívání prostor inspektoři ukládají tehdy, když kontrolou zjištěný stav provozovny neumožňuje zaručit bezpečnost potravin

nebo pokrmů a dochází k ohrožení zdraví spotřebitele.

Zdáleka nejčastějším důvodem k uzavření provozoven v letošním roce je nezvládnutá prevence výskytu škůdců, zejména hlodavců. Kontrola v prodejnách nebo zázemí zjistila výskyt myšího trusu, potraviny poškozené myším požerem a v některých případech i výskyt mrtvých nebo živých myší. K základním – a u řady kontrolovaných osob zanedbávaným – povinnostem patří pravidelná kontrola deratizačních monitorovacích stanic, ze kterých lze zjistit přítomnost škůdců v provozovně před tím, než dojde k masivnímu rozšíření problému. Přítomnost škůdců a jejich exkrementů v provozovně představuje závažné riziko pro spotřebitele mj. proto, že ke kontaminaci může dojít i u potravin, na kterých nejsou stopy působení škůdců patrné.

K dalším častým prohřeškům patří dlouhodobě zanedbaný úklid – znečištěné podlahy a prodejní regály, výskyt plísni v provozovně nebo dokonce v chladicích zařízeních, skladování předmětů nesouvisejících s prodejem potravin, nezvládnutý odvoz odpadu a další nedostatky.

Při zjištění nepřijatelných hygienických podmínek v provozovně uloží inspektoři na místě zákaz užívání prostor. Zároveň nařídí provozovateli, aby odstranil zjištěné nedostatky, např. provedl deratizaci. Při opakované kontrole inspektoři vyhodnotí, jestli provozovatel uvedl podnik do souladu s požadavky zákona a až poté případně zákaz uvolní. Následně je zahájeno správní řízení o uložení pokuty.

Přehled uzavřených provozoven včetně zjištěných nedostatků a fotodokumentace viz web Potravinářská inspekce v sekci Uzavřené provozovny.

ZPRACOVAL: MGR. PAVEL KOPŘIVA -

TISKOVÝ MLUVČÍ, TEL.: +420 542 426 633

Vláda vyhověla Bruselu, kontrola neférových praktik bude u stovek firem

Vláda na svém střeďečním jednání odsouhlasila novelu zákona o významné tržní síle z pera ministerstva zemědělství. Podle ní se rozšíří pravidla proti zneužívání postavení na firmy s ročním obratem nad 51 milionů korun, informovalo ministerstvo. Takových jsou stovky. Dosud se vztahovala na největší hráče

na trhu, tedy zejména na obchodní řetězce.

AUTOR: JAN DRAHORÁD, WWW.FOODNET.CZ, 9. 3. 2022

Sněmovna znovu projedná zavedení povinného zálohování plastových lahví

Sněmovnu čeká zřejmě znovu spor o zavedení povinného zálohování plastových nápojových lahví, které předloni v předvolebním složení odmítla. Nové rozhodnutí padne nejdříve v dubnu. Sněmovní výbor pro životní prostředí projednávání odložil do poloviny příštího měsíce, kdy by měl schvalovat také zákaz jednorázových plastových příborů, talířů či brček, jak to vyžadují předpisy EU.

AUTOR: ČTK, WWW.FOODNET.CZ, 10. 3. 2022

Ministerstvo zemědělství podpoří nákup pomůcek pro zemědělské školy

11. 3. 2022 – Tisková zpráva – Ministerstvo zemědělství (MZe) poskytne dotace pro Centra odborné přípravy. V letech 2022 a 2023 podpoří nákup učebních pomůcek pro střední a vyšší odborné školy zemědělského zaměření až za 140 milionů korun. Dotační program fungoval už v letech 2017 – 2021, kvůli velkému zájmu byl prodloužen.

„Těší mě, že můžeme v tomto úspěšném dotačním programu pokračovat. Vzdělání a podpora budoucích zemědělců je naprosto zásadní. Rád bych, aby mělo více mladých lidí zájem studovat zemědělství a poté v něm i pracovat, a věřím, že nejmodernější vybavení škol tomu pomůže,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Plánovaný rozpočet na podporu zemědělských škol je 140 milionů korun. Výše dotace může dosáhnout maximálně 90 % prokazatelně vynaložených a schválených výdajů a může činit maximálně 1 666 000 korun na jedno Centrum odborné přípravy na rok. Spoluúčast příjemce dotace musí být minimálně 10 %.

Celkem bylo jmenováno 42 Center odborné přípravy, které připravují žáky v oborech zemědělství a lesnictví, veterinářství a potravinářství. Školy získaly status Center odborné přípravy v letech 2016 – 2018 od ministra zemědělství na základě nominací zřizovatelů škol a výběru komise na národní úrovni.

Z dotačního programu MZe je možné nakoupit např. model, přístroj, nářadí, nástroj, stroj, živé zvíře, odborný software apod. Takové pomůcky slouží jako zdroj informací a zlepšují dovednosti žáků a studentů v praktických odborných činnostech. Podpořit je možné pořízení učebních pomůcek, které jsou dlouhodobým nehmotným i hmotným majetkem a musí být využity výhradně pro výchovu a vzdělávání.

V letech 2017 až 2021 MZe z programu podpořilo např. nákup GPS a vybavení do laboratoří, různé modely (např. průtočný biotop, model koně pro simulaci koliky a prasnice pro inseminaci), živá zvířata, cukrářskou pec nebo traktory s přívěsy.

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací, naleznete zde: <https://1url.cz/xK6Y6>.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Aktuální informace o stavu vodních zdrojů k 30. březnu 2022

Hladina podzemní vody v mělkých vrtech byla v 12. týdnu na většině území ČR silně podnormální. Oproti předcházejícímu týdnu došlo ke zhoršení stavu podzemní vody. Vydatnost pramenů na území ČR byla celkově silně podnormální. Oproti předcházejícímu týdnu se celkově stav vydatnosti zhoršil.

V porovnání s dlouhodobými březnovými průměry byly průtoky výrazně podprůměrné, nejčastěji v rozmezí od 15 do 55 % průměru, ojediněle pod nádržemi nebo na tocích odvodňujících horské oblasti se zásobami sněhu v povodích se vyskytovaly i vyšší hodnoty. Z hlediska hydrologického sucha se situace oproti předchozímu týdnu zhoršila zejména v povodí Vltavy a Dyje.

I když se hydrologické sucho (Q355d) na tocích i nadále vyskytuje pouze ojediněle, více než 40 % hlásných profilů na tocích má hodnoty průtoku menší než 25 % průměru. Nejvíce se takto nízké průtoky vyskytují v povodí Moravy a Dyje.

Povodí Moravy, s. p. – v uplynulém týdnu se na našem území vyskytovaly srážky s úhrny do 2 mm. Hladiny neovlivněných toků mají v současné době setrvalou nebo klesající tendenci. Vodnosti se pohybují na úrovni 11 až 50 % dlouhodobého průměru pro měsíc březen. Limity sucha (Q355) se v současnosti vyskytují v sedmi stanicích. Významné vodárenské i víceúčelové nádrže jsou až na výjimky (tyto vodní díla mají nižší naplněnost převážně z provozních důvodů) naplněny z 80–100 % a jsou tak schopny zabezpečit požadované odběry.

ZDROJ: MZE, 30. 3. 2022

Nebezpečné a falšované potraviny – víno (březen 2022)

KONTAKT PÁLAVA VÍNO bílé – sladké

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem vody.

Ve víně bylo dále zjištěno nadlimitní množství etanolu z přidaného cukru. Legislativa připouští přidavek cukru do hroznového moštu ke zvýšení obsahu etanolu ve víně, ale podle vinařské ob-

lasti je stanovena mezní hodnota obsahu etanolu z přidaného cukru.

Šarže: C192372

Obal: PET láhev

Množství výrobku v balení: 1,5 l

Výrobce: Baleno v: KONTAKT s.r.o., Svobodova 2050, 511 01 Turnov

Místo kontroly: KONTAKT - služby motoristům, spol. s r.o., Průmyslová 3002, 511 01 Turnov

IČ: 45538514

Medvědí krev, červené bulharské víno, alk. 11% obj., vyrobeno v Bulharsku, č. šarže L 1953-120221

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem sacharózy (cukru) do vína.

Šarže: L 1953-120221

Obal: skleněná lahev 0,75 l, etiketa, uzávěr, termokapsle

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: Plněno ve Vinarna Stambolovo EOOD, 6362 Stambolovo, Bulharsko

Místo kontroly: Tesco Stores ČR a.s., Mikulov (28. října 985/14, 692 01 Mikulov), IČ: 45308314

Země původu: Bulharsko

Ze zahraničí

Návrhy národních strategických plánů Společné zemědělské politiky by mohly být podle zástupců Evropské komise přijaty nejpravděpodobněji v září 2022, pouhé tři měsíce před povinnostmi nová pravidla implementovat

Výbor Evropského parlamentu pro zemědělství a rozvoj venkova (AGRI) diskutoval dne 02/02/2022 o aktuální situaci stran schvalování návrhů národních strategických plánů SZP. Zasedání se zúčastnil i zástupce Generálního ředitelství Evropské komise pro zemědělství a rozvoj venkova Mihail Dumitru. Ten uvedl, že ke dni 02/02/2022 předložilo návrhy národních strategických plánů již 22 členských států EU, chybí tedy posledních pět států (ale šest plánů – Belgie díky výjimce bude předkládat národní plány dva). Mihail Dumitru uvedl, že Evropská komise má na schválení národních plánů celkem šest měsíců od data předložení návrhu. Po prvních třech měsících by Komise měla členským státům zaslat prvotní hodnotící dopis (přelom března a dubna), poté bude šestiměsíční lhůta Komise na schválení strategických plánů přerušena, a bude se čekat reakci ze strany členských států. Podle Evropské komise by členské státy mohly na odpověď potřebovat až dva měsíce. Po odeslání úprav zpět na Komisi dojde k opětovnému spuštění šestiměsíčního schvalovacího procesu, Komise by tak měla mít ještě další tři měsíce na finální schválení plánů. Podle Dumitru je tedy nejpravděpodobnější, že první národní plány budou přijaty nejdříve v létě, spíše ale až v září 2022. Norbert Lins (EPP, DE) ale před pozdním schvalováním návrhů varoval, zemědělci podle něj potřebují přesně vědět, jak mají plánovat zemědělskou činnost na další rok dříve než

v září. Komise nyní očekává předložení slovenského strategického plánu (v řádu dní), německého pak v polovině února 2022. Belgie kvůli přípravě dvou plánů své návrhy předloží pravděpodobně až v březnu. Strategické plány pak Komise očekává ještě od Rumunska a Bulharska. Obsah národních strategických plánů Dumitru podrobněji nekomentoval. Uvedl pouze, že je Komise stále v procesu posuzování, a že se zatím jeví, že některé státy dostatečně neposílily ambice v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu. Mezi slabá místa některých návrhů – bez upřesnění, které země tyto návrhy předložily – Dumitru zařadil například cíl chránit rašeliněště vázající uhlík až ve vzdálenějším časovém horizontu, nebo přiklání se k diverzifikaci plodin spíše než k rotaci plodin.

WWW.FOODNET.CZ, 16. 2. 2022, ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU

Rada ministrů zemědělství 21. února 2022

Provázanost zemědělské a obchodní politiky se Zelenou dohodou

Ministři si vyměnili názory na možné způsoby posílení soudržnosti mezi Zelenou dohodou EU, SZP a obchodní politikou s cílem podpořit přechod k udržitelným potravinovým systémům. Vzájemnost v obchodu se musí projevit, protože pokud chce EU investovat do přechodu, musí tak činit a zároveň chránit zemědělce před konkurencí třetích zemí, uvedl předseda Rady pro zemědělství. Dodal, že tato iniciativa rovněž urychlí přechod a zohlední požadavky občanů. Je však nanejvýš důležité chránit současné postavení EU jako vývozní velmoci v rámci pravidel WTO, která tato opatření umožňují.

Konkrétní body, o nichž ministři jednali, se týkaly:

- přehodnocení maximálních limitů reziduí, aby odrážely nejnovější vědecké údaje;
- zrcadlových doložek, které lze při mezinárodním obchodu dále rozvíjet (s cílem chránit zdraví a životní prostředí);
- označování země původu výrobků;
- posílení činnosti EU v mezinárodních orgánech.

KOMISE: Připustila, že politiky EU musí být mezi sebou koherentní, ale jako největší vývozce potravinářských komodit musí EU tuto pozici hájit a využít své síly k nátlaku na třetí strany. Wojciechowski popsal tři úrovně činnosti: autonomní opatření (uplatňovat výrobní normy EU i na dovoz, ale zajistit, aby byla dodržována pravidla WTO); činnost na multilaterální úrovni a fórech (FAO, Codex, WTO, G20 atd.); bilaterální úroveň činnosti s cílem zajistit, aby probíhající jednání odrážela naše cíle. Kroky, které Komise podniká, se týkají revize obchodní politiky a F2F. Kromě toho Komise pracuje na zprávě o tom, jak lze této soudržnosti dosáhnout – bude zveřejněna v červnu (posouzení racionálních a právních norem).

Delegace členských států vystoupily, aby podpořily iniciativu navrženou francouzským předsednictvím týkající se soudržnosti politik. Společný bod, který vznesla velká většina ministrů, se týkal skutečnosti, že je třeba zajistit, aby tyto změny politik byly prováděny v rámci pravidel WTO, a zároveň zajistit dodržování zdraví zvířat, rostlin a životního prostředí, bezpečnost potravin, bezpečné množství pesticidů a boj proti antimikrobiální rezistenci. Ministři však vyjádřili některé obavy, zejména pokud jde o zrcadlové doložky, o nichž se předpokládá, že nejsou nejlepším dostupným ▶

nástrojem pro každou situaci (SE, DK, NL).

ES upozornilo delegace členských států, aby nezapomínaly na závěry studie JRC o dopadech F2F a na možnou ztrátu konkurenceschopnosti EU na světovém trhu (stejně jako IE a BE). Z tohoto důvodu musí být prvořadá rovnováha mezi konkurenceschopností a environmentálními standardy. Celkově by si EU měla být jistá, že tato opatření nezpůsobí obchodní konflikt.

Produkty bez odlesňování

Ministři projednali návrh Komise na nařízení o dovozu produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů. Cílem tohoto návrhu je omezit odlesňování tím, že se zajistí, aby výrobky, které jsou dováženy a spotřebovávány na trhu EU, nepřispívaly k odlesňování během žádné části svého výrobního/hodnotového řetězce. Komise navrhuje stanovit pro hospodářské subjekty povinná pravidla náležitě péče, přičemž za hlavní příčinu odlesňování ve světě označuje rozšiřování zemědělské půdy (a konkrétně uvádí produkty, které mají na odlesňování a degradaci lesů největší vliv, zejména sóju, hovězí maso, palmový olej, dřevo, kakao a kávu). Tento soubor vedou ministři životního prostředí. Podle francouzského předsednictví je základem této iniciativy spolupráce a koordinace mezi všemi aktéry.

Všichni ministři podpořili zásady a opatření navržené v návrhu nařízení, nicméně velká většina delegací vznesla některé společné obavy, zejména pokud jde o definici odlesňování a znehodnocování lesů, která by měla být mezinárodně dohodnuta a jejíž rozsah by měl být přesnější; dále bylo jako důležitý vedlejší účinek, kterému je třeba se vyhnout, vnímáno riziko zvýšené administrativní zátěže pro všechny účastníky řetězce.

Další záležitosti

Ministři diskutovali o zprávě o rostlinolékařských opatřeních týkajících se dovozu do EU a o rozšíření používání rostlinolékařských pasů. Ve zprávě vypracované Komisí bylo zhodnoceno, že nařízení o zdraví rostlin (2016/2031) přispělo k dosažení cíle posílit rostlinolékařskou ochranu EU a bránit jí před škůdci; rostlinolékařský pas byl vyhodnocen jako užitečný nástroj. Komise navrhuje k dalšímu projednání možné zavedení elektronického rostlinolékařského pasu. Ministři a delegáti vyjádřili zprávě Komise podporu a přijali její

návrhy, i když se všichni shodli na tom, že je třeba provést další analýzu a že vyhodnocení právních předpisů by mělo být provedeno do dvou až pěti let.

Za přispění polské delegace (a podpory AT, BE, BG, HU, IE, IT, LV, LT, PT, ES) ministři rovněž jednali o revizi politiky EU na podporu propagace zemědělství, a to s ohledem na návrh Komise na toto téma v prvním pololetí roku 2022. Vyjádřili svůj nesouhlas s myšlenkou, že přizpůsobení politiky EU na podporu zemědělství a potravinářství cílům strategie F2F může potenciálně znamenat vyloučení některých odvětví, zejména vína a masa. Členské státy v dokumentu, který sloužil jako podklad pro diskusi, píší, že propagační politika by měla být zaměřena na zajištění konkurenceschopnosti všech zemědělských produktů EU, přičemž zdůrazňují významnou úlohu masa a vína ve vývozu EU.

Pokud jde o vysoké ceny vstupů, Rada upozornila na nárůst nákladů na plyn a elektřinu. To způsobilo, že ceny hnojiv se za poslední rok vyšplhaly o 142 %, ceny krmiv vzrostly o 16 % atd. Delegace členských států poukázaly na to, že nárůst cen není dobře rozdělen mezi jednotlivé účastníky řetězce, přičemž veškeré náklady musí nést zemědělci, což vede k možnému snížení používání hnojiv a ohrožení produkce potravin.

AREV S PODPOROU FARM EUROPE/28. 2. 2022/JS

COPA – COGECA: Účinky Covidu-19 na zemědělství, lesnictví a rybářství, listopad 2021 – únor 2022 Výběr ze zpráv se zaměřením na víno

Podle nejnovějších údajů o obchodu s potravinami v EU zemědělsko-potravinářský sektor přispěl k celkovému přebytku obchodu s potravinami částkou 57,5 miliardy EUR (+14 % oproti roku 2020). Očekává se, že v nadcházejících týdnech budou omezení pro Covid 19 zmírněna a může být znovu otevřena většina spotřebitelských kanálů (např. HORECA) a mezinárodní doprava může být obnovena.

Prognózy členských států naznačují dobré vyhlídky pro hlavní plodiny na orné půdě v Evropě. Zatímco tento vývoj je pro zemědělství EU dobrým znamením, přetrvávají také velké výzvy, včetně geopolitických. Index cen potravin FAO dosáhl v lednu v průměru 135,7 bodu, což je o 1,5 bodu (1,1 %) více

než v prosinci 2021. Očekává se zvýšení meziroční inflace eura v lednu 2022 na 5,1 % z 5,0 % v prosinci 2021. Zvýšení inflace bylo zčásti způsobeno výrazným zvýšením cen plynu, které mělo obrovský dopad na ceny elektřiny a dalších vstupů v zemědělství.

Náklady v zemědělství EU mají stále větší význam pro bezprostřední a dlouhodobou životaschopnost zemědělských podniků v EU. Například ceny a dostupnost hnojiv zůstávají pro zemědělce vážným problémem. Ceny hnojiv zůstaly na nejvyšší úrovni za posledních 12 měsíců. Je tomu tak kvůli současným vysokým cenám plynu a přerušení dodávek v souvislosti s COVID-19. To vše vytváří nejistotu pro plány zemědělských podniků a družstev a mohlo by ovlivnit sklizeň a výnosy. Z pohledu zemědělství EU by měla Komise zajistit lepší fungování trhu s hnojivy především tím, že se zruší ochranná cla a antidumpingové dávky.

Nedostatek pracovních sil je v mnoha členských státech stále problémem. V některých zemích, jako je ČR, jsou zaměstnavatelé povinni zaměstnance pravidelně testovat, což vede ke zvýšení administrativy a nákladů na správu a řízení. Kolektivní vyjednávání a zvýšení minimálních mezd v tomto odvětví také ztěžují nábor zaměstnanců. Kromě toho existují nejistoty týkající se potenciálního dopadu sociálního rozměru společné zemědělské politiky na pracovní právo v jednotlivých zemích. To znamená, že před jejím vstupem v platnost je třeba provést komplexní posouzení v členských státech ještě před vstupem v platnost v letech 2023 až 2025.

Všechny tyto události přicházejí v době, kdy několik zpráv upozornilo na možné důsledky provádění strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“. Nejnovější zpráva v této sérii potvrdila obrovský dopad stěžejní strategie Komise na naši produkci potravin v EU, naše zemědělské podniky a soudržnost našich venkovských oblastí.

Zemědělské společenství EU je odhodláno provést nezbytné změny a již nyní existuje mnoho iniciativ, a to jak na místní, tak na celosvětové úrovni. Je však na čase pracovat na konkrétních řešeních pro provádění strategie.

Odvětvová analýza: Víno

V roce 2021 se obnovila spotřeba vína (v domácnostech a v HORECA). Spotřeba v pohostinství nicméně zůstává pod úrovní roku 2019. Vývoz zaznamenal podobný vzestupný trend v objemu i hodnotě (přibližně +10 % ve třech největších ▶

producentů zemích), v důsledku pozastavení amerických cel v souvislosti se sporem mezi Boeingem a Airbusem.

Prodejní ceny zaznamenaly mírný nárůst, zejména u vývozu, ale nestačí na pokrytí zvýšených výrobních nákladů (mimo jiné nákladů na hnojiva, energie, dopravu, obaly, suroviny atd.). Kromě toho je znepokojující situace v oblasti nákladů na kontejnerovou a námořní dopravu, které se zvýšily v průměru o 400 až 1000 %.

C/C, 17. 2. 2022, ZPRACOVAL J. SEDLO

Evropská komise přijala doporučení, která mají společně pomoci vypočítat dopad jejich produkce na životní prostředí a klima; dokument obsahuje i řadu doporučení pro potravinářský průmysl

Evropská komise vydala v polovině prosince 2021 Doporučení Komise (EU) 2021/2279 o používání metod stanovení environmentální stopy pro měření a sdělování environmentálního profilu životního cyklu produktů a organizací. Revidované doporučení o používání metod environmentální stopy by mělo pomoci společně vypočítat jejich dopad na životní prostředí na základě spolehlivých, ověřitelných a srovnatelných informací a dalším subjektům (například orgánům veřejné správy, nevládním organizacím, obchodním partnerům) umožnit přístup k těmto informacím. Dokument Komise obsahuje řadu doporučení i pro potravinářský průmysl. Uvádí například, že pokud je na balení potravinářských výrobků uvedena trvanlivost, označena jako „minimální trvanlivost“ nebo „spotřebujte do“, pak musí být kvantifikovány potravinové ztráty, ke kterým dochází ve fázi skladování, fázi maloobchodu a u spotřebitelů. Má-li na trvanlivost vliv druh obalu, je třeba tuto skutečnost zohlednit. Výpočet ekologické stopy vychází ze součtu dopadů jednotlivých činností, jedná se o suroviny – složky (nakupované množství, místo původu, používané zemědělské postupy); suroviny – obaly (nakoupené množství, typ použitého materiálu, poměr primární/recyklovaný, procesy přeměny); dopravu (příchozí logistika, ujeté vzdálenosti, použitý způsob dopravy); výrobu (vyrobené množství, spotřeba pomocných materiálů, vzniklý odpad a místo určení – trh); následnou dopravu a distribuci (údaje od odchozí logisti-

ce a provozu distribučních center, ujeté vzdálenosti, použitý způsob dopravy, doba skladování); maloobchod (kde se výrobky prodávají – obchody, supermarkety, hypermarkety, země); použití výrobku (pokyny pro přípravu výrobku); a konec životnosti (potravinový odpad).

WWW.FOODNET.CZ, 16. 2. 2022, ZDROJ:

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU

Burgundsko definuje svou cestu k uhlíkové neutralitě do roku 2035

BIVB (Bureau interprofessionnel des vins de Bourgogne) představil 10. února v Beaune „Objectif climat“. Aneb jak bude toto odvětví přispívat k dosažení mezinárodních cílů uhlíkové neutrality. Změřit, snížit a neutralizovat: to je metoda, která by měla vést burgundská vína na cestě k dekarbonizaci. Rovnice je relativně jednoduchá: cílem je snížit emise skleníkových plynů do roku 2035 z 380 000 t CO₂ ekv. na úroveň odhadovanou na 150 000 t CO₂ ekv., tj. snížení o cca 60 %.

FARM EUROPE/14. 2 2022/JS

Politika EU v oblasti alkoholu

Evropský parlament 15. února hlasoval o zprávě zvláštního výboru BECA „Posílení Evropy v boji proti rakovině“. Schválil plán EU 666 hlasy pro, 20 proti a 6 se zdrželo hlasování. Bylo rozhodnuto, že budou zavedena zdravotní varování na alkoholických nápojích, včetně povinného označování výživových údajů. Nebude to však tak problémové, jak to zpočátku vypadalo, a to díky různým pozměňovacím návrhům, především díky poslancům Dolorsu Montserratovi (Katalánsko) a Herbertu Dorfmannovi (Jižní Tyrolsko), kteří pocházejí z vinařských regionů a v Parlamentu zasedají za konzervativní EPP.

Pravděpodobně nejdůležitější vítězství z hlediska producentů bylo dosaženo na poslední chvíli. V první verzi totiž mělo být v textu výslovně uvedeno, že podle WHO a různých studií „neexistuje neškodná konzumace alkoholu, pokud jde o prevenci rakoviny“. Nyní je však možné rozlišovat mezi mírnou konzumací alkoholu a jeho zneužíváním. Formulace „neexistuje žádná bezpečná míra konzumace alkoholu“ a že jakákoli konzumace alkoholu, i v nejmenším množství,

podporuje riziko vzniku rakoviny, není ze zprávy zcela vypuštěna, ale byla přeformulována na „nejbezpečnější míra konzumace alkoholu je žádná“. Přijaté znění znovu zavádí jasnější odkaz na zneužívání alkoholu, proti kterému je třeba bojovat kvůli jeho škodlivým účinkům. Namísto varování na etiketě, které požadovala původní zpráva (jako u tabáku), má být v budoucnu povinná rada „o umírněné a zodpovědné konzumaci“.

Zpřísní se pravidla pro reklamu na alkoholické nápoje. Zaměřuje se především na internet. Reklama nesmí podporovat konzumaci alkoholu. Na internetu tak bude málo prostoru pro propagaci značek. I v tomto případě pozměňovací návrh změnil obecný zákaz na oslabenou verzi zaměřenou na ochranu mladých lidí.

Nadále platí výzva, aby Komise provedla revizi regulace cen alkoholu, včetně zvážení zvýšení daně z alkoholu. Stejně tak se Komise žádá, aby přezkoumala předpisy pro soukromý dovoz alkoholu (dovoz v kufru auta).

Skutečné legislativní návrhy se očekávají až v roce 2023. Do roku 2025 chce EU v rámci svého plánu boje proti rakovině snížit „škodlivou spotřebu alkoholu nejméně o 10 %“.

JIŘÍ SEDLO, ZDROJE: EP, AREV, DDW, WEINWIRTSCHAFT

Ve Spojeném království končí veřejná konzultace k navrhované reformě daní z alkoholu

Odborníci z vinařského průmyslu využívají britské vinařské firmy, aby se do konce tohoto týdne urychleně zapojily do vládní konzultace o navrhovaných změnách daně z alkoholu – jinak skončí s nespravedlivým a "nefunkčním" systémem, který neúměrně zasáhne víno a lihoviny. Navrhovaná revize spotřební daně z alkoholu, která byla oznámena v říjnu 2021, vyvolává stále větší nespokojenost a mnozí představitelé tohoto odvětví tvrdí, že nové návrhy spotřební daně ve Spojeném království nespravedlivě zatěžují jak konzumenty vína – v podobě vyšších daní v porovnání s jinými kategoriemi – tak obchod – v důsledku obrovského nárůstu byrokracie.

PAUL WILKINS A TIBOR ANGYAL, MÍSTNÍ ZÁSTUPCI ČR PRO AGRO-POTRAVINÁŘSTVÍ, VELVYSLANECTVÍ ČR V LONDÝNĚ, E-MAIL: UKTRADE@MZE.CZ - KOMUNIKACE V ANGLIČTINĚ

Trh s vínem a jeho spotřeba, propagace a politiky označování

Ve středu 23. února uspořádal AREV v rámci série setkání s osobnostmi a odborníky z politické a ekonomické sféry webinář, na kterém analyzoval aktuální otázky v odvětví vína. V úvodu zasedání generální tajemník AREV a regionální ministr zemědělství Kastilie-La Mancha Francisco Martínez Arroyo podal přehled o současné situaci ve vinařství a zdůraznil nedávný pokrok dosažený díky dohodě, které dosáhl Evropský parlament a která má zásadní význam pro odlišení pojmu umírněné konzumace vína od pojmu zneužívání alkoholu, aniž by byl tento produkt, který je součástí naší kultury a středomořské stravy, demonizován.

V krátkém úvodním projevu poděkoval poslanec Evropského parlamentu Paolo De Castro organizaci AREV a parlamentním skupinám za společnou práci, kterou vykonaly, aby zpráva zvláštního výboru pro boj proti rakovině zahrнула toto rozlišení do své konečné verze předtím, než ji Evropský parlament schválí.

Poslankyně Evropského parlamentu Clara Aguilera, koordinátorka S&D v Zemědělském výboru Evropského parlamentu, která byla pověřena zahájením rozpravy, vyjádřila své znepokojení nad změnou pravidel označování a jejich specifičností pro víno. Připomněla také nebezpečí, které představuje přenesení správy CHOP a CHZO na Evropskou agenturu pro ochranné známky se sídlem v Alicante. V tomto ohledu AREV prosazuje model řízení, v němž by se i nadále přímo angažovala technická odvětví specializovaná na zeměpisná označení, aby byla zaručena stejná úroveň ochrany jako v současnosti a v duchu, v jakém byl model zeměpisných označení vytvořen v rámci Evropské komise. Na závěr připomněla, že je důležité nepodceňovat roli investic při propagaci vína.

Dále vystoupil generální ředitel pro zdraví Evropské komise John-F. Ryan, který připomněl význam evropské strategie boje proti rakovině a dalšího vzdělávání v oblasti zneužívání alkoholu. Zdůraznil také význam odpovídajícího označování v rámci prevence a uvádění složek na etiketě a poznamenal, že je důležité harmonizovat označování a také uvádět energetickou hodnotu nápojů.

Rafael del Rey, generální ředitel Nadace pro sledování španělského trhu s ví-

nem (OEMV), poté analyzoval odvětví vína a ve své prezentaci se zaměřil na klíčové prvky světového trhu s vínem, jeho vývoj, poučení z pandemie a nadcházející budoucnost. Vyzdvihl výjimečnou odolnost vinařského odvětví vůči hospodářským výkyvům posledních 15 let, krizi v roce 2008, změny ve struktuře spotřeby v Číně a zavedení COVID-19.

Během webináře byl rovněž zmíněn význam, který AREV a jeho členové přikládají revizi politiky propagace zemědělsko-potravinářských produktů.

- Velmi citlivá otázka pro odvětví vína - bude předložena na podzim 2022. Propagační politika je pro vinařský sektor velmi důležitou výzvou, protože existuje reálné riziko, že některé produkty (například alkoholické nápoje - včetně vína - a maso) budou z evropských propagačních programů vyřazeny ve jménu udržitelnosti a zdravé výživy. Již v pracovních programech propagace na roky 2021 a 2022 je věnován velký prostor ekologickým produktům (neúměrný skutečnému tržnímu potenciálu) a ovoci a zelenině a velmi malý prostor ostatním produktům (s reálným rizikem, že dostupné prostředky nebudou využity). Na víno se v tomto odvětví využívají především prostředky z národních plánů podpory, ale využívají se i tyto obecnější prostředky, i když v omezené míře. Je třeba poznamenat, že toto rozhodnutí je na Evropské komisi, která svévolně rozhoduje o tom, zda upřednostní určitá odvětví podle strategií (jako je Farm to Fork nebo Plán pro boj proti rakovině), které ještě nejsou právními akty.

Webinář nakonec uzavřela poslankyně Evropského parlamentu Irène Tollerová, která chtěla s posluchači hovořit „o potřebě většího zapojení vědy“. Abychom posílili politiku boje proti alkoholismu, musíme všichni spolupracovat na několika frontách: Prvním z nich musí být výchova k boji proti závislosti již od útlého věku. Druhou oblastí jsou informace pro spotřebitele. Očekáváme, že Evropská komise předloží návrh na revizi nařízení o informacích pro spotřebitele v roce 2023. Obávám se, že směřujeme k hromadění zpráv: některé hovoří o Nutriscore F na černém pozadí, jiné o umírněných zprávách a další o poplašných obrázcích jako u tabáku. Ale jak se říká: příliš mnoho informací zabíjí tu nejdůležitější, kterou by měl být obsah alkoholu. Jednou z možností, kterou je třeba prozkoumat, je dematerializace informací pro spotřebitele. Určitě se postarám o to, aby se tato

možnost v případě potřeby dostala na stůl. Poslankyně uzavřela svůj projev závěrečnou poznámkou k evropské propagační politice: „Ta nejen pomáhá prodávat naše produkty, ale také významně přispívá k šíření myšlenek umírněnosti. Vítám, že ministři zemědělství 19 zemí EU vyzvali 21. února Evropskou komisi, aby nevykloučovala víno a maso z budoucí propagační politiky pro evropské zemědělské produkty,“ uvedla.

AYNARD DE CLERMONT TONNERRE
(ZÁSTUPCE GENERÁLNÍHO TAJEMNÍKA
AREV/2. 3. 2022/JS

Systém označování výživových hodnot na přední straně obalu potravin Nutri-Score založený na semaforovém hodnocení od zelené po červenou by mohl být rozšířen i o černé barevné označení pro nápoje obsahující alkohol

Autoři systému označování výživových hodnot na přední straně obalu potravin systémem Nutri-Score navrhli rozšíření systému o označování nápojů obsahujících i malé množství alkoholu. Nutri-Score je aktuálně využíván v některých zemích i některými potravinářskými společnostmi jako ukazatel výživové hodnoty potravin, využívá barevné pětistupňové hodnocení od zelené přes oranžovou až po červenou kombinované s písmenným označením A až E. Potravinu označovanou zeleným „A“ jsou podle systému považovány za nejzdravější, potraviny s červeným označením „E“ pak za ty nejméně zdravé - nevyhovující. V uplynulých týdnech se ale objevil návrh z pera francouzského epidemiologa Serge Hercberga, který je spoluautorem systému značení Nutri-Score, na jeho další rozšíření, a to o černé značení s písmenem „F“ pro nápoje, které obsahují i malé množství alkoholu. Alkoholické nápoje s obsahem alkoholu nad 1,2 % nejsou aktuálně podle evropských předpisů do uvádění výživových hodnot zahrnuty. Aby ale mohli být spotřebitelé informováni, měli by podle nového návrhu autorů Nutri-Score být všechny alkoholické nápoje označeny množstvím alkoholu a cukru, počtem kalorií a černým hodnocením „F“ na Nutri-Score. Návrh vyvolal pobouření zejména v Itálii, která se obává dopadů návrhu na producenty vína.

**WWW.FOODNET.CZ, 19. 2. 2022, ZDROJ:
STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU**

EU chce více informací pro spotřebitele

Bylo rozhodnuto, zatím to není v platnosti, ale mají být znovu změny ve značení: Evropská komise podrobuje zkoušce nařízení o výživových a kalorických hodnotách na etiketách a o digitálním poskytování seznamu složek, které bylo přijato 2. prosince 2021 a platí od 8. prosince 2023 (nařízení EU 2117/2021). Důvodem je strategie Farm2Fork, kterou přijala Komise EU a jejímž cílem je usnadnit přechod na zdravou a udržitelnou stravu. V této souvislosti zahájila Evropská komise veřejnou konzultaci o změně nařízení o informacích o potravinách, jejímž cílem je „shromáždit názory na iniciativy týkající se revize právních předpisů EU o poskytování informací o potravinách spotřebitelům“. Návrh novely hodlá předložit na konci roku 2022. Z cíle konzultace vyplývá, že pravidla nedávno přijatého nařízení (EU) č. 2117/2021 jsou již znovu zpochybňována.

Německý svaz vinařů (DWV) to odmítá. Ve svém prohlášení uvádí, že díky ustanovením obsaženým v nové společné organizaci trhu bude vinařský sektor dosahovat cílů Zelené dohody EU a plánu boje proti rakovině. Spotřebitelé budou mít přístup ke všem důležitým informacím nejen na lahvi, ale také na internetu, kde budou k dispozici podrobnější informace, například o střídání spotřebě. DWV žádá, aby bylo odvětví vína i nadále vyňato z působnosti tohoto nařízení.

DDW/3. 3. 2022/JS

Itálie: Federvini: Nutriscore na etiketě vína je urážkou inteligence spotřebitelů a způsobu života

Těmito slovy komentovala Micaela Pallini, šéfkyně společnosti Federvini, návrh Serge Herberga, tvůrce systému Nutriscore z Francie, označit všechny alkoholické nápoje černým „F“, který vyvolal reakce italských politiků a zemědělských organizací.

FARM EUROPE/7. 2. 2022/JS

Norsko vypsal nabídkové řízení na dovozní kvótu pro PIWI z Rakouska. Státní alkoholový monopol nabídne na podzim rakouská PIWI vína

Norský státní alkoholový monopol Vinmonopolet poprvé vypisuje výběrové řízení na dovozní kvótu pro rakouská PIWI vína. Na tento přísně regulovaný trh lze dovážet vína pouze s povolením a na žádost. Do konce března mohou rakouští vinaři přihlašovat svá PIWI vína odrůd Cabernet blanc, Donauriesling a Donauveltliner ročníku 2021. Vybraná vína budou ve státních obchodech k dostání od září.

Dostupné množství vína, o které Vinmonopolet v Rakousku požádal, je v současné době stále malé. Na 21 hektarech se pěstuje Cabernet blanc, na 54 hektarech Donauriesling a na 31 hektarech Donauveltliner. Význam PIWI odrůd však neustále roste.

ZDROJ: AUSTRIA WINE MARKETING, 25. 2. 2022, JS

Francouzští kandidáti na post prezidenta: podpora úplného zákazu používání pesticidů i zavedení uhlíkové daně na evropských hranicích

Francie se připravuje na prezidentské volby, které proběhnou v termínu 10. – 24. 4. 2022. Proti současnému prezidentovi Emmanuelu Macronovi se postaví řada dalších kandidátů, z nichž většina má pro případ svého zvolení připravenou i strategii pro další budoucnost francouzského zemědělského sektoru. Za Zelené na post prezidenta kandiduje Yannick Jadot, ten do svého programu zařadil návrh na úplný zákaz používání pesticidů ve Francii do roku 2030 i zavedení nulového DPH na produkci ekologického zemědělství. Kandidátkou za socialisty je Anne Hidalgo, která se zavázala zasadit o zákaz používání glyfosátu a neonikotinoidů, a to během prvních 100 dní svého případného funkčního období. Kandidát krajní pravice Éric Zemmour má v plánu, podobně jako současný prezident Emmanuel Macron, v případě svého zvolení zavést uhlíkovou daň na evropských hranicích.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 16. 3. 2022

Francie: Plocha biovinic se stále zvětšuje

Certifikováno je 17 % plochy francouzských vinic nebo se nachází

v přechodu na ekologické vinohradnictví. Uvádí to agentura Agence Bio ve své výroční zprávě o údajích za rok 2020. Tento podíl představuje necelých 140 000 ha vinic a téměř 10 000 vinohradnických podniků. Po několika letech stagnace se konverze daří. V roce 2020 byla zahájena konverze na 26 500 ha. V regionu Occitanie se nachází největší plocha ekologických vinic (certifikovaných a v přechodném období) s více než 51 000 ha. Na druhou stranu, ve vztahu k celkové ploše regionálních vinic je Korsika nejvíce ekologickým regionem ve Francii s 28,3 % plochy biovinic.

FARM EUROPE/14. 2. 2022/JS

Vyhlášení nové ceny EU za ekologické zemědělství

Poprvé udělované ceny EU za ekologické zemědělství mají za cíl ocenit vynikající úspěchy v rámci řetězce ekologického zemědělství a nejinovativnější subjekty v ekologickém zemědělství v EU. Cena EU za ekologickou produkci vznikla z iniciativy Evropské komise, Evropského hospodářského a sociálního výboru, Evropského výboru regionů a sdružení COPA-COGECA a IFOAM Organics Europe. Uděluje se osm cen v sedmi kategoriích, z toho dvě pro výrobce: po jedné pro „Nejlepší ekologickou zemědělkyni“ a „Nejlepšího ekologického zemědělce“. Dále se bude udělovat cena nejlepšímu malému a střednímu podniku, nejlepšímu prodejci, nejlepší restauraci, nejlepšímu městu a nejlepšímu regionu.

Dosud existovaly národní ceny za ekologické zemědělství, toto budou první ceny udělené na evropské úrovni. Slavnostní předání cen se uskuteční 23. září 2022, na Den ekologického zemědělství EU. Jedinou cenou je čestné ocenění, žádná finanční odměna se neuděluje. Žádosti je možné podávat od 25. března do 8. června. Informace na: ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-action-plan/eu-organic-awards_de

EK A ZV EP/JS

Stabilní spotřeba vína v Německu

K dispozici jsou údaje o spotřebě vína v hospodářském roce 2020/21. Ty ▶

kvantifikují spotřebu vína na obyvatele v Německu v období 12 měsíců od srpna 2020 do července 2021 a ukazují, jak se vyvíjel prodej vína v Německu v době pandemie. Ve vinařském roce 2020/21 se domácí trh s tichým a šumivým vínem jako celek zvýšil oproti předchozímu roku minimálně o 0,3 % na 19,9 milionu hektolitrů. Prodej tichého vína dosahuje 17,2 milionu hektolitrů, prodej šumivého vína 2,7 milionu hektolitrů.

Na základě průměrné spotřeby se v Německu ve vinařském roce 2020/21 spotřebovalo 20,7 litru tichých vín a 3,2 litru šumivých vín na osobu. Spotřeba na obyvatele je tak na úrovni předchozího roku. Navzdory omezením každodenního života souvisejícím s pandemií zůstala spotřeba vína ve vinařském roce 2020/21 ve srovnání s dlouhodobým srovnáním stejná. (Částečné) uzavření sektoru HoReCa, propad v oblasti pořádání akcí a omezená svoboda cestování prospěly domácí spotřebě vína a především nákupu vína v supermarketech.

DDW/17. 2. 2022/JS

Italský vývoz na rekordní úrovni

Italské vinařské odvětví zaznamenalo v roce 2021 nový rekord s vývozem v hodnotě 7,1 miliardy eur. To představuje nárůst o 12,4 % oproti předchozímu roku. Tento výsledek vyplývá ze společného ekonomického monitoru společností Unione Italiana Vini (UIV), Vinitaly a Ismea, které pravidelně vyhodnocují vývozní bilanci statistického úřadu Istat. Množství vína vzrostlo o 7,3 % na 22,2 milionu hektolitrů, což znamená, že se výrobci mohou těšit z nárůstu průměrné ceny o 4,7 %. Na vynikajícím výsledku se podílela především vína DOP (= DOC + DOCG), jejichž hodnota vzrostla v průměru o 15,8 %. Mezi nimi opět vynikala šumivá vína (+25,3 %), která ještě navýšilo Prosecco (+32 %).

Tichá vína DOP dosáhla +12,3 %. Vína s chráněným označením původu (DOP) tvořila celkem dvě třetiny hodnoty vývozu v roce 2021. Vína s CHZO (IGT) zaznamenala nárůst vývozní hodnoty o 5,4 %, vína bez označení původu (bývalá stolní) o 8,9 %. Trhy mimo EU se nyní podílejí na celkovém prodeji 61 %, přičemž došlo k nárůstu o 14,2 % díky oživení v USA (+18,4 %).

WEINWIRTSCHAFT/14. 3. 2022/JS

Francouzský vývoz vína v roce 2021 zaznamenal nový rekord – nárůst o 28 % na 15,5 miliardy eur

Vývoz francouzského vína dosáhl v roce 2021 rekordní hodnoty 15,5 miliardy eur, uvádí Fédération des Exportateurs de Vins et Spiritueux de France (FEVS). To odpovídá nárůstu o 28 % ve srovnání s předchozím rokem. Vzrostl zejména vývoz do Číny (+ 56 %), ale opět se zvýšil i export do USA (+ 34 %). USA zůstávají nejdůležitější zemí pro vývoz francouzských vín a lihovin s celkovým obrátem 4,1 miliardy eur. Podle FEVS je nejdůležitějším důvodem opětovného zvýšení vývozu pozastavení amerických daní na francouzské víno od března 2021. Šampaňské je opět na vrcholu s vývozním obrátem přes 3,5 miliardy eur. Následuje Bordeaux (2,3 miliardy eur), Burgundsko (1,27 miliardy eur), vína z údolí Rhôny (524 milionů eur) a Provence (313 milionů eur).

ZDROJ: DRINKSBUSINESS, 24. 2. 2022

Německá vína jsou oblíbená v zahraničí

Hodnota vývozu německých vín dosáhla nového maxima: podle Německého vinařského institutu (DWI) se do zahraničí prodalo 1,2 milionu hektolitrů německého vína v hodnotě 357 milionů eur. To znamená nárůst o 29 % v hodnotě a 27 % v objemu ve srovnání s předchozím rokem. Poslední vrchol byl v roce 2010 s 355 miliony eur. Údaje pocházejí z analýz Německého svazu vinařů (DWV) na základě průzkumů Spolkového statistického úřadu. Tento nárůst vývozu je však třeba vnímat také v kontextu částečného uvolnění pandemických předpisů na mnoha vývozních trzích a změny spotřebního chování v důsledku pandemie. Kromě toho byla od března loňského roku zrušena americká sankční cla.

Objednávky z nejdůležitějšího německého exportního trhu s vínem, z USA, se v roce 2021 opět zvýšily. Objem vzrostl na 171 000 hektolitrů (+ 11 %), hodnota dokonce o 24 % na 65 milionů eur. Výrazné zvýšení hodnoty o 62 % na 23 mil. € se podařilo německým vývozcům vína dosáhnout i ve Velké Británii. Objem vývozu činil 89 000 hektolitrů (+ 17 %). Vývoz vína do severských zemí Norska, Švédsko, Finsko a Dánsko se v loňském

roce rovněž vyvíjel pozitivně, a to o 15 % v hodnotě a o 12 % v objemu. V současné době tvoří přibližně pětinu celkové hodnoty a objemu vývozu vína. Nejvyšší průměrné ceny mezi deseti zeměmi s největším vývozem vína dosáhla Čína. Cena 5,19 eura za litr byla vysoko nad průměrnou cenou 2,95 eura za litr. Hodnota dosáhla 19 mil. eur, což je o 15 % více než v předchozím roce.

DWI očekává, že tento pozitivní trend ve vývozu vína bude pokračovat i v letošním roce – s výjimkou Ruska. V posledních pěti letech se zde obchod vyvíjel velmi dobře. Například objem vývozu se od roku 2017 zvýšil z 9 000 hektolitrů na 30 000 hektolitrů a hodnota z 2 mil. na 7 mil. eur. Díky tomu se ruský trh nedávno posunul z 23. na 15. místo v žebříčku nejvýznamnějších exportních zemí pro německá vína.

WEINWIRTSCHAFT/1. 3. 2022/JS

Krátké zprávy z AREV:

Francie: Vína a lihoviny se na francouzské obchodní bilanci podílejí více než 15 miliardami eur

Vývoz francouzských vín a lihovin překročil v roce 2021 úroveň před pandemií, poté, co byl zasažen pandemií Covid-19 a daněmi v USA, a dosáhl historického maxima. Podle celních údajů, které v úterý 15. února zpracovala a zveřejnila Federace vývozců vína a lihovin (FEVS), vzrostl v roce 2020 vývoz meziročně o 28 %. Vývoz francouzských vín a lihovin nyní zatěžuje francouzskou obchodní bilanci částkou 15,5 miliardy eur, zatímco v roce 2020 to bylo 12 miliard eur a v roce 2019, před zdravotní krizí, 14 miliard eur.

Francie: Ceny vstupů: +19,8 % v roce 2021

Hnojiva vzrostla o 90,3 % a pohonné hmoty o 30,8 %. Nejvíce je postiženo odvětví polních plodin s průměrným nárůstem 26,3 %, následuje zahradnictví a chov přežvýkavců s více než 16 %. Index nákupních cen zemědělských vstupů (Ipampa) vzrostl během roku 2021 o 19,8 %, jak uvádí obchodní zpráva Agreste, agentury pro zemědělskou statistiku. Růst cen vstupů, který začal na začátku roku 2021, se během léta zrychlil a za 12 měsíců překročil měsíční tempo o více než 10 %, přičemž v prosinci dosáhl maxima +19,8 %, což naznačuje, že strop ještě nemusí být dosaženo. ▶

Nový Zéland: Sklizeň 2022: Vážné obavy pro nedostatek pracovních sil a Omicron

Na Novém Zélandu byly sklizeny první hrozny ročníku 2022. Vzhledem k pokračující mezinárodní poptávce a nízkým zásobám vína doufají vinaři v letošní výrazně větší úrodu. Rostoucí výrobní náklady a pokračující dopady pandemie na omezení při vývozu, trhy a dodavatelské řetězce mají na odvětví i nadále dopad. V uplynulých 12 měsících byla pro mnoho pěstitelů hroznů a vinařství velkým problémem dostupnost pracovních sil.

Itálie: Zemědělství a vysoké ceny - odvětví je na pokraji kolapsu

Zemědělský svět již několik týdnů bije na poplach kvůli vysokým cenám energií, které dostávají odvětví do velkých potíží, mnohem větších než pandemie. Víno nezůstalo ušetřeno. Jak upozornily italská komoditní burza a Unioncamere, růst cen surovin, zejména skla (pro výrobu lahví), papíru (pro výrobu etiket) a elektřiny, má mimo jiné značný dopad na odvětví vinařství. Podle indexu cen nebaleného vína Bmti-Unioncamere došlo k meziročnímu nárůstu o +18,7 % (+1,1 % oproti prosinci 2021). Současně nafta i při snížené spotřební dani pro primární sektor zdražila za posledních 12 měsíců o 40 %, z 65 na více než 90 centů za litr, zatímco cena hnojiv vzrostla přibližně o 300 %.

Gruzie: V roce 2021 vzrostl vývoz gruzínského vína do Číny o 29 % a do Hongkongu o 42 %

Gruzínské víno dosáhlo v roce 2021 rekordní exportní hodnoty, když se vyvezlo přibližně 107 milionů lahví vína do celkem 62 zemí. Do Číny bylo vyvezeno celkem 5 934 937 lahví, což představuje 29% nárůst oproti roku 2020, zatímco na hongkongském trhu byl zaznamenán 42% nárůst s 37 061 lahvemi. V roce 2021 dosáhl celkový mezinárodní prodej gruzínského vína 250 milionů USD. Za posledních deset let se objem, hodnota a rozmanitost trhů pro gruzínské víno výrazně zvýšily. Vývoz vína se oproti roku 2012 zvýšil celkem o 360 %.

Itálie: Rusko-ukrajinská válka děsí svět a rozechvívá italskou gastronomii a víno

Kromě humanitárních obav, zatímco Rusko vojensky postupuje na Ukrajině, se otřásají ekonomiky, včetně italské, která je s Ruskem úzce propojena,

zejména pokud jde o energetiku. To je pro Itálii obrovský problém, protože, jak zdůraznil ministr pro ekologickou transformaci Roberto Cingolani, Itálie nakupuje více než 40 % plynu z Ruska. Pokud jde o odvětví vína, podle údajů ISTAT Rusko, které je desátým největším trhem pro italské víno, zaznamenalo za prvních 11 měsíců roku 2021 dovoz italského vína ve výši 152,3 milionu eur, což je o 20,7 % více než v roce 2020. A Ukrajina ve stejném období zaznamenala dovoz ve výši 57,4 milionu eur.

Španělsko: Válka mezi Ruskem a Ukrajinou: Španělské víno má v sázce více než 40 milionů eur

Španělské vinařské odvětví vyvezlo v roce 2021 do Ruska zboží celkem za 24,2 milionu eur, včetně vín, hroznových moštů a šťáv, a k tomu za dalších 16,2 milionu eur prodalo tyto produkty na Ukrajině. V blízkosti konfliktní zóny se prodej španělského vína do Běloruska zvýšil během čtyř let z 1 na 10 milionů litrů a v hodnotovém vyjádření z 2,2 na 7,7 milionu eur, především ve velkém.

Velká Británie: Jak klimatické změny ovlivní anglické vinice

V uplynulém desetiletí umožnily teplejší podmínky tradičně chladnějším oblastem Evropy produkovat více vína. Podle výzkumu společnosti Honest Grapes se chladnější regiony, jako je Finsko a severní Německo, brzy stanou novými konkurenty v sektoru kvalitních vín. Anglie má zatím dobré předpoklady k tomu, aby krátkodobě využila výhod klimatických změn. Teplejší a sušší léta již otevřela nové možnosti pro vinařské odvětví v jižní Anglii, kde se ve stále větším množství pěstuje Pinot noir a Chardonnay.

Spojené státy: Prodej vín z Bordeaux ve Spojených státech zažívá velkolepé oživení

Prodej vín z Bordeaux ve Spojených státech dosáhl v roce 2021 nového rekordu a vyskočil o 67 % na 349 milionů eur (390 milionů USD), oznámila tento týden Meziprofesní rada pro víno z Bordeaux (Conseil interprofessionnel du vin de Bordeaux, CIVB). Zmrazení dodatečných dovozních cel a touha kupujících po nejlepších ročnících z poslední doby pomohly Bordeaux k dramatickému oživení dodávek do USA. V loňském roce vzrostl objem vývozu o 24 % na 247 000 hektolitřů, což odpovídá 33 milionům lahví.

Spojené státy: Kalifornští výrobci ponechání na holičkách

Kvůli omezením dodávek vody budou někteří kalifornští pěstitelé révy vinné letos vzhlížet k nebi. Zemědělci v kalifornském údolí San Joaquin Valley se tento týden dozvěděli špatnou zprávu, když se zjistili, že letos dostanou 0 % vody, která se obvykle očekává z federálního projektu Central Valley. Toto oznámení nebylo nečekané: Kalifornie zažila nejsušší leden za posledních sto let a únor bude patřit rovněž k nejsušším. To znamená, že mnoho plodin bude mít letos bez závlahy problémy. Dobrou zprávou je, že réva vinná a ovocné stromy budou postiženy nejméně, díky hlubokým kořenům.

AREV S PODPOROU FARM EUROPE/9. 3. 2022/JS

Světové ceny potravin vzrostly za poslední rok o 20,7 %

Světové ceny potravin vzrostly podle statistik Organizace OSN pro výživu a zemědělství v únoru 2022 o 3,9 % ve srovnání s lednem 2022. Za poslední rok je tak zaznamenán růst cen o 20,7 %, ceny potravin jsou historicky nejvyšší z důvodu vysokých vstupních nákladů na energie, hnojiva a krmiva. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán u rostlinných olejů a mléčných výrobků následovaný obilovinami a masem. Ceny cukru naopak klesly a jsou nejnižší od července 2021.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR

V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 21. 3. 2022

Nárůst nákladů domácností na potraviny a základní služby v UK

Podle britské charitativní organizace The Food Foundation přibližně 4,7 milionu dospělých zaznamenalo v lednu 2022 v UK nedostatek potravin, což je zhruba 8,8 % domácností. V červenci 2021 to bylo pouze 7,3 %. Navíc milion lidí z těch, kteří neměli dostatek jídla, uvedl, že oni sami nebo někdo z jejich domácnosti musel strávit celý den bez jídla, protože si jídlo nemohl dovolit nebo k němu neměl přístup.

"To jasně ukazuje, že prudce rostoucí ceny potravin a energií mají negativní dopady na miliony lidí ve Spojeném království," uvedla charitativní organizace. Podle této organizace muselo zhruba 16 % domácností omezit kvalitu nebo

množství potravin, aby mohly zaplatit jiné základní potřeby, např. účty za energie. Zároveň 59 % domácností uvedlo, že se obává, že zvýšené ceny energií způsobí, že budou mít méně peněz na to, aby si mohli dovolit dostatek potravin pro sebe nebo svou rodinu. Nepříznivá situace u životních nákladů se bude pravděpodobně prohlubovat, protože se předpokládá, že ceny potravin budou i nadále růst, a to rychleji než v loňském roce.

Nárůst spotřebitelských výdajů na mražené potraviny

Podle výkonného ředitele British Frozen Food Foundation (BFFF) Richarda Harrowa budou spotřebitelské výdaje za mražené potraviny růst i po pandemii, přičemž mezi největší trendy patří mražené ovoce a rostlinné potraviny. Tato predikce vychází ze změny chování britských spotřebitelů během pandemie, kdy vlivem obav z častějších návštěv obchodů zákazníci častěji kupovali mražené potraviny. I když lze v současnosti pozorovat návrat k obvyklým vzorcům nakupování, stále se mražené potraviny prodávají dvakrát více než před pandemií.

Výrobci potravin v UK musí pracovat na dosažení uhlíkové neutrality

Na výrobce potravin a nápojů v UK je vyvíjen tlak, aby dosáhli uhlíkové neutrality a přiblížili se k trvalé udržitelnosti. Britská vláda v říjnu 2021 zveřejnila strategii k dosažení uhlíkové neutrality s cílem jí dosáhnout v roce 2050. Food and Drink Federation v UK již oznámila ambici dosáhnout tohoto cíle již v roce 2040. Výrobci potravin se proto budou muset těmito iniciativám a strategiím postupně přizpůsobovat obdobně jako producenti v EU.

ZDROJ: MZE ČR, PAUL WILKINS A TIBOR ANGYAL, MÍSTNÍ ZÁSTUPCI ČR PRO AGRO-POTRAVINÁŘSTVÍ, VELVYSLANECTVÍ ČR V LONDÝNĚ, TEL.: +44 749 533 9811, E-MAIL: UKTRADE@MZE.CZ - KOMUNIKACE V ANGLIČTINĚ

Válka na Ukrajině by mohla vést ke zvýšení cen potravin v Evropě, europoslanci žádají posílení nezávislosti na Rusku nebo přehodnocení strategie Farm to Fork a vyhodnocení dopadů války na Evropskou zelenou dohodu

Zástupce Evropské komise Michael Scannell z generálního ředitelství EK

pro zemědělství a rozvoj venkova varoval v uplynulém týdnu před dopady vysoké závislosti EU na dovozu klíčových potravin z Ruska a Ukrajiny. Scannell varoval především před rostoucími cenami obilí, například pšenice, válka ale podle něj může také vážně ovlivnit obchod s živočišnými produkty. Důvodem je především významný bilaterální obchod s vepřovým a drůbežím masem mezi Ruskem, Ukrajinou a EU. Válka podle Scannella naruší i letošní setbu, její dopady ovlivní i sklizeň v příštím roce. V rámci diskuse s europoslanci ve Výboru EP pro zemědělství a rozvoj venkova (COMAGRI) europoslanci zdůraznili nutnost posílit potravinovou bezpečnost v Evropě. Martin Häusling (Zelení, DE) uvedl, že se EU musí v nadcházejících letech stát na Rusku nezávislou, a to bez ohledu na to, jak válka skončí a jak moc poznamená potravinářský sektor. Europoslanec Jan-Bert Ruissen (ECR, NL) uvedl, že musí dojít k přehodnocení strategie Farm to Fork a pro biologickou rozmanitost tak, aby nedošlo ke zhoršení závislosti EU na dovozech. Čeští europoslanci Ondřej Knotek, Ondřej Kovařík a Martin Hlaváček (Renew Europe) vyzvali v uplynulém týdnu předsedkyni Evropské komise Ursulu von der Leyenovou a předsedu Evropské Rady Charlese Michela k vyhodnocení dopadů válečného konfliktu na Ukrajině na Evropskou zelenou dohodu a evropský energetický sektor. Podle Martina Hlaváčka nová geopolitická situace vyžaduje, aby se Evropa stala energeticky soběstačnou.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 16. 3. 2022

Evropská komise je připravena přezkoumat cíle strategií Farm to Fork a pro biologickou rozmanitost, zejména pak cíle zaměřené na vyloučení zemědělské půdy z produkce, a to v kontextu probíhajícího konfliktu na Ukrajině

Komisař pro zemědělství a rozvoj venkova Janusz Wojciechowski uvedl, že je Evropská komise připravena přezkoumat některé cíle strategie Farm to Fork a pro biologickou rozmanitost, konkrétně by se mohlo jednat o cíl vyloučení 10 % zemědělské půdy z produkce, a to s ohledem na zajištění potravinové bezpečnosti a zabezpečení potravinami vzhledem k situaci na Ukrajině. Komisař

uvedl, že by Komise měla cíl přezkoumat v příštích několika týdnech. Podle vyjádření komisaře bude Komise posuzovat, zda by půda, která měla být původně vyňata z produkce, mohla být využita na pěstování bílkovinných plodin. Komisař rovněž uvedl, že v době, kdy by mohla být ohrožena potravinová bezpečnost a potravinová suverenita v Evropské Unii možná není vhodné podobné kroky, jako je vyloučení půdy z produkce, realizovat. Komise by proto měla realizovat další analýzu cílů obou strategií, komisař ale vyloučil, že by Komise chtěla ze strategií jako takových obecně ustupovat.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 16. 3. 2022

Evropská komise předloží novou strategii zaměřenou na cenově dostupné potraviny a spravedlivé příjmy pro zemědělce, cílem nové strategie by mělo být posílení odolnosti potravinového systému Evropské unie

Evropská komise předloží dne 23. 3. 2022 novou strategii nazvanou Cenově dostupné potraviny a spravedlivé příjmy ze zemědělské činnosti: posílení odolnosti potravinového systému EU. Strategie je připravována pod záštitou komisaře pro obchod Valdisa Dombrovskise, podle něj je zatím plán pouze orientační. Cílem je učinit potravinový systém EU odolnějším vůči cenovým šokům, zejména v kontextu rostoucích vstupních nákladů, ale například i v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu a nejistotou v oblasti růstu cen energií a potravin.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 16. 3. 2022

Osmdesát pět environmentálních organizací vyzvalo Evropskou komisi v otevřeném dopise k zachování podpory cílům Evropské zelené dohody a Farm to Fork

Celkem 85 environmentálních nevládních organizací vyzvalo prostřednictvím otevřeného dopisu Evropskou komisi k tomu, aby zachovala podporu cílům Evropské zelené dohody a strategie Farm to Fork. Environmentální organizace odsoudily všechny zúčastněné strany, které v souvislosti s probíhající vál-

kou na Ukrajině požadují přehodnocení nebo odklad implementace cílů Zelené dohody. Organizace v dopise uvádí, že je morálně špatné, aby zemědělská lobby využívala válku jako „odrazový můstek“ pro rozvrácení Evropské zelené dohody, strategie Farm to Fork a strategie EU pro biologickou rozmanitost. Právě teď jsou podle dopisu tyto strategie jedinou cestou, jak může EU zabránit totálnímu kolapsu evropských ekosystémů. Organizace v dopise uvádí, že „více než kdy jindy musí EU přejít na zdravé, sociálně a ekologicky šetrné zemědělské postupy, jako je agroekologie, ekologické zemědělství a agrolesnictví, které představují jedinou cestu k zajištění dlouhodobé potravinové bezpečnosti, potravinové nezávislosti a celkové udržitelnosti potravinových systémů. Musíme se odvrátit od intenzivního zemědělství, průmyslového rybolovu a akvakultury.“ Dopis podpořilo i Hnutí DUHA z České republiky a slovenská odnož BirdLife. Podobný dopis zaslala Evropské komisi i politická frakce Zelených v Evropském parlamentu. Frakce Zelených v EP žádá Komisi o to, aby ve světle krize na Ukrajině dokonce zdvojnásobila své závazky ve strategii Farm to Fork a ve strategii EU pro biologickou rozmanitost. Podle Zelených tyto dvě strategie umožní Unii snížit závislost na syntetických vstupech, které jsou z velké části vyráběny z ruského plynu, a tím budovat evropskou potravinovou i politickou suverenitu.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR

V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 21. 3. 2022

Tisková zpráva EP

Dne 15. prosince 2021 předložila Komise návrh na regulaci snižování emisí metanu v odvětví energetiky. Návrh je součástí druhé skupiny návrhů v rámci balíčku "fit for 55", jehož cílem je sladit právní předpisy EU v oblasti klimatu a energetiky s cílem stanoveným v právu EU v oblasti klimatu do roku 2030. Cílem návrhu je řešit mezery ve stávajících právních předpisech: ty, které se týkají emisí metanu z těžebního průzkumu a těžby ropy a fosilního plynu, ale také emisí ze shromažďování a zpracování fosilního plynu, z přepravy, distribuce a podzemního skladování plynu a z terminálů na zkapalněný plyn, které pracují s fosilním a/nebo obnovitelným metanem. Návrh dále zavádí ustanove-

ní o emisích metanu z uhelných dolů a emisích pocházejících ze zemí mimo EU v souvislosti s požadavky na informace o dovozcích, databázi transparentnosti metanu a nástrojem pro monitorování emisí metanu. Stejně tak stanoví požadavky na snižování emisí metanu, monitorování a podávání zpráv, zjišťování a odstraňování úniků a omezení vypouštění a spalování. V Parlamentu byl návrh přikázán Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), přičemž zpravodaj ještě nebyl jmenován.

VÝBOR PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ EP/14. 3. 2022/JS

Frans Timmermans neplánuje ustupovat z cílů Evropské zelené dohody v kontextu probíhajícího konfliktu na Ukrajině

Výkonný místopředseda Evropské komise Frans Timmermans, zodpovědný za plány Evropské komise v oblasti Evropské zelené dohody, v uplynulém týdnu uvedl, že nemá v úmyslu odkladat implementaci nové Společné zemědělské politiky ani zasahovat do plánů a opatření spadajících pod Evropskou zelenou dohodu v kontextu probíhajícího konfliktu na Ukrajině. Podle Timmermanse by Evropská Unie do roku 2050 měla být klimaticky neutrální, plnění tohoto cíle by nemělo být ohrožováno. Timmermans proto neplánuje upravovat ani cíle strategie Farm to Fork. Člen výboru Evropského parlamentu pro zemědělství a rozvoj venkova (COMAGRI) Jan-Bert Ruissen (ECR, NL) uvedl, že je nejisté, zda se v nadcházející sezoně podaří na Ukrajině obnovit produkci obilí, problémy působí i nedostatek hnojiv. Před dopady konfliktu na Ukrajině varoval i komisař pro zemědělství a rozvoj venkova Janusz Wojciechowski, který zdůraznil, že Ukrajina jakožto významný vývozce obilí, krmiv, kukuřice a olejin své vývozy zastavila, což má v EU významné dopady na zemědělský sektor, zejména pak na intenzivní chov prasat, který je již nyní v krizi, a který bude konfliktem na Ukrajině zasažen mimořádně tvrdě. Také ministři zemědělství se obávají dopadu invaze na zemědělský sektor EU, pověřili proto Evropskou komisi, aby se znovu zabývala cíli Evropské zelené dohody a strategie Farm to Fork. Podle ministrů cíle Zelené dohody a Farm to Fork podkopávají potravi-

novou bezpečnost v EU. Timmermans ale uvedl, že není možné věřit iluzi, že produkci potravin pomůžeme tím, že odmítneme cíle strategie Farm to Fork a uděláme ji tak méně udržitelnou. Podle Timmermanse není strategie Farm to Fork součástí problému, ale naopak jeho řešením.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR

V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 21. 3. 2022

Zemědělský výbor EP: Workshop „Akční plán ekologického zemědělství v EU“, 17. 3. 2022

D. Kuberská (Univerzita Olsztyn, Polsko)

Ekologické zemědělství je rostoucí a prosperující sektor v EU, ale jednotlivé členské státy jsou na různém stupni vývoje. V období let 2000 až 2020 se plocha ekologického zemědělství v EU zvýšila z 3,8 mil. ha (2,19 % zemědělské půdy) na 14,9 mil. ha (9,16 %). V členských státech činí nejvyšší podíl 26,5 % (Rakousko) a nejnižší 0,63 % zemědělské půdy státu. Počet ekologických zemědělců se ve stejném období zvýšil ze 140 tisíc na 350 tisíc, nejvíce je jich v Itálii a naopak nejméně v Nizozemsku, na Slovensku, Maltě, Kypru, v Irsku a Lucembursku (do dvou tisíc na stát).

Aby bylo dosaženo cíle 25 % plochy ekologicky obdělávané zemědělské půdy v roce 2030, je nutné z výchozího stavu 9,16 % v roce 2020 každoročně zvyšovat tuto plochu o 10,56 % oproti roku předcházejícímu. Například v roce 2023 by podíl ekologicky obdělávané zemědělské půdy měl činit 12,38 % a v roce 2027 již 18,50 %.

V roce 2020 byly v EU spotřebovány bioprodukty v hodnotě 45 mld. €, což tvoří 37 % celosvětového trhu. Do EU se bioprodukty dováží nejvíce z Ecuadoru, Dominikánské republiky, Číny a Ukrajiny. Celkem EU více bioproduktů dováží, než vyváží. Lze očekávat, že v nejbližší době budou spotřebitelé více dbát na cenu.

Politika EU pro ekologické zemědělství:

- SZP 2023 – 2027
- Zelená dohoda pro Evropu
- nařízení č. 2018/848 o ekologickém zemědělství
- Strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“

- Akční plán ekologického zemědělství EU

Stanoveného cíle 25 % lze dosáhnout i bez pobídek, ale pobídky jsou pro změnu systému vhodné, urychlí celý proces změny. Stávající pobídky nevedou vždy k udržitelnému zemědělství. Důležitá je tedy správná motivace zemědělců. Dalším předpokladem je nárůst spotřeby bioproduktů – je třeba zajistit o nich potřebné informace, kvalitní bioprodukty a zlepšit jejich cenovou dostupnost.

Zvýšení plochy ekologicky obdělávané zemědělské půdy bude mít i své ekonomické dopady:

- nižší objem produkce;
- zvýšení cen;
- vyšší náklady a nižší příjmy zemědělců;
- změnu chování spotřebitelů;
- snahu o menší plýtvání potravinami.

C. Zanasi (Boloňa, Itálie)

Informoval o ekologických regionech, v Itálii jsou jich již desítky. Zahrnují veškeré obyvatelstvo, ne jenom zemědělce. Typický rozvoj těchto regionů probíhá kolem ekologického zemědělství, ekoturizmu a udržitelnosti regionu. Každý ekoregion si vytváří vlastní strategický plán, mají svoje správné výkonné orgány, které vydávají doporučení. Celkový počet ekoregionů v Evropě rychle narůstá.

C. Lepeule (Komise)

Podal přehled o tom, jak chtějí členské státy podpořit ekologické zemědělství prostřednictvím svých Strategických plánů. Evropský akční plán 2021 – 2027 má za cíl dosáhnout do roku 2030 celkem 25 % plochy ekologicky obdělávané zemědělské půdy. Dvě třetiny členských států už mají své akční plány pro ekologické zemědělství zpracovány. Některé členské státy si nestanovily za cíl ani oněch 25 %, jiné mají 30 % (Rakousko, Německo). Součet národních cílů v zatím odevzdaných Strategických plánech dosahuje jenom 20 % plochy zemědělské půdy. V celé EU, po odevzdání Strategických plánů všemi státy, se očekává jen 17 % podíl, 8 % tedy do cíle EU chybí.

Reakce poslanců

D. Buda (Rumunsko) – válka na Ukrajině povede k menší dostupnosti potravin v Evropě, to se může projevit i v oblasti ekologického zemědělství.

C. Aguilarová (Španělsko) – velké rozdíly jsou nejenom mezi členskými státy,

ale i v rámci států mezi jejich regiony. Cíl Strategie (25 % v roce 2030) zatím není právně závazný, o jeho výši se bude teprve jednat. Celá zemědělská politika se vzhledem k invazi na Ukrajinu bude muset ještě přehodnotit.

A. Alieva-Veliová (Bulharsko) – musí se brát v úvahu výchozí stav členských států. Cíl 25 % asi není vzhledem k současné situaci reálný. Jsou nové genomické techniky slučitelné s ekologickým zemědělstvím? A co digitalizace zemědělství, může pomoci?

M. Häusling (Německo) – právě v období krize musíme podporovat ekologické zemědělství, protože je regionální, potraviny neputují přes celou planetu. V ekologickém zemědělství jsou NGT zakázány. Obecně výzkum mu může pomoci.

I. David (Česko) – po válce na Ukrajině a zejména sankcích a protisankcích nastane v oblasti potravin naprosto jiná situace, podstatně se změní nákupní koš, zejména v chudších zemích a u obyvatel s nižšími příjmy. Uvažuje se vůbec o nějakých změnách?

V. Vreclonová (Česko) – rozvoj ekologického zemědělství má určitě budoucnost, nicméně obzvláště v současné době bychom mu měli nechat přirozený vývoj založený na chování spotřebitele a v žádném případě nepřikazovat zvětšování podílu bioplochy. Je potřeba zajistit dostatečné množství potravin v dobré kvalitě.

L. M. Flanagan (Irsko) – k nižším výnosům v ekologickém zemědělství: a jak to bude vypadat za 30 let při konvenčním zemědělství se stavem půdy a s výnosy plodin?

B. Ropé (Litva) – Syntetická hnojiva budou stále dražší, musíme se vrátit k přirozeným formám zemědělství.

Odpovědi

D. Kuberská:

Na vyjednané cíle bychom neměli zapomínat ani v krizi, jestli tam bude těch procent 25 nebo jiné číslo už není tak podstatné. Domnívám se, že 100 % ekologičtí bychom v nejbližší době být neměli, je zapotřebí zajistit i potravinovou bezpečnost.

C. Lepeule:

Od dosažení evropského cíle 25 % nás dělí 8 milionů hektarů.

K dotacím pro ekologické zemědělce: Počítají se na základě nákladů a příjmů, nezvažuje se další dopad zemědělské činnosti na životní prostředí. Výsledek tím může být zkreslený. Pokud by se

vzaly v úvahu negativní dopady konvenčního zemědělství, mohla by být podpora ekologického zemědělství vyšší.

Hektarové výnosy a podpora produkce potravin v Evropě: Pracuje se na tom, aby do roku 2050 mohlo být zemědělství v EU výhradně ekologické. Je to dosažitelný cíl, znamenalo by to také změnu systémů při dovozu a vývozu. Vybázejí by se pouze nejcennější potraviny, tj. mléčné výrobky a víno. Znamenalo by to i změnu spotřebitelského chování, větší soustředění na bílkovinné produkty. Evropa je v současnosti závislá na dovozu bioproduktů z Ukrajiny, ale to se v budoucnu změní.

ZPRACOVAL J. SEDLO

Téma: Nové genomické techniky

Německo: Ministři zemědělství a životního prostředí budou úzce spolupracovat v oblasti NGT a ochrany rostlin

Němečtí spolkoví ministři zemědělství Özdemir a životního prostředí Lemke prohlásili, že mezi oběma ministerstvy bude probíhat úzká spolupráce na tématech revize pravidel EU pro přípravky na ochranu rostlin a NGT (nové genomické techniky). Jasným bodem je zákaz glyfosátu do roku 2023, deklarovaný již v koaliční vládní dohodě.

Německý ministr: Koalice stále nemá jasno v otázce editace genů

Německý ministr zemědělství Özdemir během rozhovoru prozradil, že v rámci koaliční vlády neexistuje jasný a společný postoj k problematice editace genů. Özdemir řekl: „Probíhají diskuse s koaličními partnery“. V koaliční smlouvě podepsané loni v listopadu se nově vzniklá vládní aliance tvořená třemi stranami (zelení, socialisté, liberálové) dohodla na podpoře šlechtění odrůd rostlin šetrných ke klimatu, aniž by se však vyjádřila k technikám editace genomu. Německý ministr během své návštěvy Francie na neformálním zasedání Rady uvítal stávající partnerství se zeměmi EU v oblasti vědeckého pokroku dosaženého v udržitelnosti rostlin, zejména tím, že pomáhá snižovat používání přípravků na ochranu rostlin.

Poslanci Evropského parlamentu zaslali komisaři dopis, v němž žádají o posouzení rizik pro NGT

V dopise podepsaném 31 poslanci Evropského parlamentu z pěti politických ▶

skupin a adresovaném komisaři Gabrielovi, který má na starosti inovace, výzkum, kulturu, vzdělávání a mládež, požádali Komisi, aby podrobněji analyzovala rizika spojená s novými genomickými technikami, a upozornili, že v pracovním programu inovačního programu EU Horizont se s výzkumem v tomto smyslu nepočítá. Poslanci by si přáli, aby Komise financovala výzkumné programy, které by se zabývaly možnými riziky pro lidské zdraví a životní prostředí, jakož i metodami, jak zjistit, zda organismus před uvedením na trh prošel nějakou procedurou genové editace. „Zdá se, že Komise [...] nemá v plánu financovat takovýto specializovaný výzkum“, výzva programu [Horizont] týkající se nových genomických technik se zaměřuje na pokrok v oblasti GM technologií, hodnocení překážek v regulaci a zlepšování příslušných výrobních procesů, ale nezahrnuje žádný specifický výzkum rizik ani žádný výzkum, který by vnitrostátním orgánům umožnil identifikovat nepovolené GM produkty. Výzvy týkající se sledovatelnosti potravinářských výrobků se nezmiňují o GMO ani o nových genomických technikách, píše poslanci. Navíc tvrdí, že výzkum konkrétních rizik, která mohou vzniknout v důsledku genomických nesrovnalostí spojených s aplikací tzv. editace genomu, je stále nedostatečný. Takový výzkum má prvotní význam, aby bylo možné vypracovat spolehlivé pokyny pro hodnocení ri-

zik, a musí se mu dostat odpovídajícího veřejného financování.

Dopis nestátních neziskových organizací (ONG) Komisi

Zemědělské organizace a ONG v oblasti zemědělství a životního prostředí se obrátily na Evropskou komisi dopisem, v němž ji vyzvaly, aby zohlednila odpovědi Evropského soudního dvora ve věci z roku 2018, a vyjádřily své obavy z iniciativy Evropské komise týkající se nových genomických technik, jejímž cílem je deregulace některých GMO. Soudní dvůr EU potvrdil, že organismy získané novými technikami mutagenese jsou GMO a musí být jako takové regulovány, píše organizace. V otevřeném dopise se ONG odvolávají na otázky, které francouzská Státní rada položila Soudnímu dvoru EU ohledně definice technik mutagenese a rozsahu jejich použití (pro terénní nebo výzkumné účely). Signatáři poukazují na to, že z těchto otázek vyplývá řada dalších pochybností a nejasností ohledně nových genomických technik, a proto tvrdí, že Komise by měla před předložením legislativního návrhu v této věci vyčkat na odpovědi Soudního dvora na otázky francouzské Státní rady a v ideálním případě do svého návrhu zahrnout jeho závěry. V závěru dopisu se uvádí, že níže podepsané evropské zemědělské organizace a organizace občanské společnosti vyzývají Evropskou komisi,

aby pozastavila program právní iniciativy na změnu právních předpisů EU o GMO, která byla zahájena 29. dubna, až do zveřejnění odpovědí Soudního dvora EU.

Předseda ComAgri o NGT: musíme jít kupředu

„Nejde o to trvat na současné podobě používání pesticidů. Jde o otázku: jsme schopni do roku 2030 ukázat zemědělcům alternativy?“ To prohlásil Norbert Lins, předseda zemědělského výboru Evropského parlamentu (ComAgri), když byl dotázán na NGT. Zdůrazňuje, že pouze pokud budou zemědělcům nabídnuty funkční alternativy k pesticidům, bude možné dosáhnout cílů Zelené dohody. A nástrojem, který může zvýšit udržitelnost zemědělství EU, jsou podle německého politika právě NGT. Jeho komentáře přicházejí těsně před tím, než má výbor v březnu tohoto roku projednat revizi směrnice o udržitelném používání pesticidů, která je prvním legislativním návrhem, jenž je součástí strategie Farm to Fork navržené Komisí. Lins dodal, že abychom se přizpůsobili změně klimatu a snížili používání pesticidů, musíme se zaměřit také na šlechtění, a zdůvodnil to otázkou, jak můžeme současně zajistit potravinovou bezpečnost a více přispět k ochraně klimatu a biologické rozmanitosti?

AREV S PODPOROU FARM EUROPE/

13. 3. 2022/JS